

Nota van inlichtingen - 1

Project:	Europees openbare aanbesteding privacy- en security diensten
Aanbestedende dienst:	Stichting ICTU
Referentie:	TN 409734
Datum:	7 september 2023

In dit document treft u alle vragen aan die vóór 23 augustus 2023, 10.00 uur zijn ingediend in het kader van de Europees openbare aanbesteding "Privacy- en security diensten" van Stichting ICTU.

Deze Nota van inlichtingen is als volgt opgebouwd:

- Mededelingen door de Opdrachtgever en
- Beantwoording van ontvangen vragen

Mededelingen

Mededeling 1	Bijlage 1 - Concept Raamovereenkomst	Artikel 8
Aanpassing in artikel 8 het woord "Prestatie" wordt vervangen door "Diensten", want prestatie is niet een woord dat gedefinieerd wordt in de ARVODI. Correcte tekst wordt hieronder aangegeven. In de definitieve versie van de Raamovereenkomst wordt dit t.z.t. aangepast.		
8.1. De toepasselijkheid van algemene en bijzondere voorwaarden van Opdrachtnemer dan wel van door Opdrachtnemer bij het verrichten van de Diensten te betrekken derden, is uitgesloten, tenzij daarvan in de Nadere overeenkomst expliciet wordt afgeweken.		
8.2. De voor het gebruik van de Diensten vereiste acceptatie van algemene of bijzondere voorwaarden, zoals bijvoorbeeld bij "shrink-wrap"- en "click-wrap" licenties, bindt Opdrachtgever niet. Opdrachtnemer vrijwaart Opdrachtgever dat dergelijke acceptaties niet leiden tot enige beperking op het overeengekomen gebruik.		

Vragen en antwoorden

Nr. 1	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.2.
Vraag	U geeft aan: "ICTU wil vanaf 1 februari 2024 (of eerder) in de behoefte van dienstverlening op het gebied privacy- en security diensten worden voorzien". Kunt u verduidelijken wat u hier bedoelt met 'of eerder' en wat hierin uw wens is?	
Antwoord	Indien het conform planning verloopt en de ondertekening van de raamovereenkomsten voorspoedig verlopen is de voorkeur om de ingangsdatum per 1 januari 2024 te laten verlopen en anders per 1 februari 2024.	

Nr. 2	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.2.
Vraag	U geeft aan "...drie Inschrijvers per perceel ... ". Kunt u aangeven hoe dit nu georganiseerd is? Met hoeveel contractpartijen heeft u nu te maken voor de dienstverlening die u nu in 4 percelen uitvraagt?	
Antwoord	In de huidige situatie is dit door inhuur van externen gedaan en eigen personeel.	

Nr. 3	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.2. en 2.4.
Vraag	Wat bepaalt de ingangsdatum?	
Antwoord	De datum van definitieve gunning en hierna benodigde tijd om raamovereenkomsten in definitieve versie op te stellen t.b.v. ondertekening.	

Nr. 4	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.2.2
Vraag	Kunt u aangeven hoe het accountteam aan de zijde van ICTU is georganiseerd?	

Antwoord	Vanuit ICTU is er een contractmanager aangewezen voor dit contract en zullen verschillende projectteams en afdelingen dit gaan benutten.
----------	--

Nr. 5	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3
Vraag	Uit de beschrijving van de opdracht lijkt opdrachtnemer af te kunnen leiden dat de werkzaamheden die uitgevraagd kunnen worden uit de raamovereenkomst zien op opdrachten die uitgevoerd worden ten behoeve van opdrachten en opdrachtgevers van ICTU (lees ten behoeve van de projecten die ICTU uitvoert). Is dit een correcte aanname, of zullen er ook werkzaamheden uitgevoerd moeten worden voor de interne organisatie van ICTU of beide?	
Antwoord	Beide, namelijk de opdrachten/ Nadere overeenkomsten zijn zowel voor projecten die ICTU uitvoert in opdracht van haar opdrachtgevers als voor interne organisatie van ICTU.	

Nr. 6	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3
Vraag	Wij ervaren een zekere overlap in werkzaamheden tussen de percelen 2, 3 en 4. Wat is de verwachte planning in uitvoering (en dus overlap) van werkzaamheden van deze percelen?	
Antwoord	Werkzaamheden in perceel 2 en/of 3 worden niet automatisch gevolgd door werkzaamheden in perceel 4. Bovendien kunnen inschrijvers op perceel 2 en/of 3 niet ook inschrijven op perceel 4. Er kan voor een inschrijver dus alleen overlap zijn tussen werkzaamheden in percelen 2 en 3. De planning zal per opdracht kunnen verschillen. Hierover valt vooraf geen uitspraak te doen.	

Nr. 7	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3
Vraag	Kijkend naar de resourcing van perceel 4: Gezien mogelijke conflict of interest bij Perceel 4 ("beoordeling") in relatie tot de percelen 2 en 3, hoe kan deze geborgd worden?	
Antwoord	Conform paragraaf 2.3.5. kan een Inschrijver (hetzij als zelfstandig Inschrijver, hetzij als lid van een Combinatie, hetzij als onderaannemer van een zelfstandig Inschrijver of Combinatie) die inschrijft op perceel 4, niet meer inschrijven op de percelen 2 en 3. Dit om een onafhankelijke beoordeling van perceel 4 te waarborgen. Dit geldt dus ook voor onderaannemer van een zelfstandige Inschrijver of Combinatie.	

Nr. 8	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.2
Vraag	(1) 'Indien Inschrijver inschrijft op perceel 4, dan is het Inschrijver niet meer toegestaan om in te schrijven op de percelen 2 en 3'. Bij 4.14 blz 25 staat dat een Combinatie van 2 of meer partijen zich gezamenlijk kan inschrijven. Is Inschrijver geoorloofd om in te schrijven vanuit 2 verschillende bv's die onder gescheiden vlag varen met onafhankelijke teams?	
Antwoord	Inschrijver wordt als één partij gezien als er sprake is van een Combinatie of als de (dochter- of zuster)ondernemingen niet kunnen aantonen onafhankelijk en zelfstandig te zijn. (Dochter- en zuster)ondernemingen die kunnen aantonen dat zij geheel zelfstandig en onafhankelijk van elkaar opereren en voldoende kunnen waarborgen dat de diensten van perceel 4 onafhankelijk gebeuren van de percelen 2 en 3, zijn toegestaan. Waarbij een beroep op referenties, ervaringen en/of financiële middelen van de betreffende dochter- of zusteronderneming doet vermoeden dat Inschrijvers onvoldoende onafhankelijk zijn om tevens voor de percelen 2 en 3 te kunnen inschrijven. De Aanbestedende dienst zal de zelfstandigheid en onafhankelijkheid bewaken volgens het aanbestedingsrecht.	

Nr. 9	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.2
Vraag	(2) In par. 2.3.2 beschrijft u de huidige situatie en in par. 2.3.3. de gewenste situatie. We nemen aan dat de opdracht betrekking heeft op de gewenste situatie en dat beschrijving van de huidige situatie bedoeld is als achtergrondinformatie, is onze aanname juist?	
Antwoord	Die aanname is juist.	

Nr. 10	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.2
Vraag	(3) Indien onze aanname niet juist is, dan verzoeken we u de volgende vragen te beantwoorden: 4, 5, 6, 7, 8 betreffende huidige situatie:	
Antwoord	Zie het antwoord op vraag nummer 9.	

Nr. 11	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.2
Vraag	(4)'Dit zijn basismaatregelen die iedere organisatie zou moeten treffen'. Wat zijn voor ICTU deze basismaatregelen?	
Antwoord	ICTU volgt de BIO en voor ICTU zijn de maatregelen uit de BIO de basismaatregelen die altijd moeten worden getroffen (tenzij het aandachtsgebied niet relevant is voor ICTU). Dit zijn maatregelen die dermate basaal zijn dat deze standaard worden getroffen en waarbij geen aparte risicobeoordelingen of risicoanalyses worden uitgevoerd.	

Nr. 12	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.2
Vraag	(5)'De implementatie van deze basismaatregelen is ICTU breed (vrijwel) afgerond'. Wat verstaat ICTU onder vrijwel?	
Antwoord	Dit is een inschatting op basis van een uitgevoerde onafhankelijke beoordeling (in 2022) op opzet en bestaan. De verbeterpunten / tekortkomingen die uit deze beoordeling naar boven zijn gekomen zijn daarmee bekend en staan ingepland om op te pakken.	

Nr. 13	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.2
Vraag	(6)De aanbestedende dienst stelt dat: "daarnaast kan het voorkomen dat voor de uitvoering van een opdracht door ICTU de opdrachtgever een DPIA, DTIA en/of risicoanalyse moet aanleveren, maar hiervoor geen (tijdige) capaciteit heeft". Bedoelt de aanbestedende hiermee dat een DPIA/DTIA en/of risicoanalyse vóórafgaand aan de uitvoering van een opdracht, door ICTU, wordt uitgevoerd? Zo ja, wie draagt verantwoordelijkheid voor de doorlooptijd (en mogelijke vertraging) ten gevolge van het uitvoeren van een DPIA/DTIA en/of risicoanalyse?	
Antwoord	Tijdens de offerte fase van een opdracht zal ICTU altijd nagaan of er een DPIA/DTIA of Risicoanalyse nodig is in de context van de projectopdracht. Daarbij zal ICTU de opdrachtgever verzoeken dit aan te leveren als randvoorwaardelijke brondocumentatie voorafgaand aan de uitvoering van de opdracht zodat rekening kan worden gehouden met de risico's en eisen in de uitvoering van de opdracht. Het aanleveren van deze informatie is doorgaans verantwoordelijkheid van opdrachtgever (als verwerkersverantwoordelijke). Indien opdrachtgever deze informatie niet kan aanleveren of tijdig organiseren, dan kan het voorkomen dat opdrachtgever ICTU verzoekt het uitvoeren van een DPIA/DTIA of risicoanalyse te faciliteren en op te pakken. Het uitvoeren hiervan is dus geen standaard projectactiviteit voor alle opdrachten, maar kan wel voorkomen. De afspraken over doorlooptijd en mogelijke vertraging zullen altijd in samenspraak met opdrachtgever en opdrachtverantwoordelijke bij ICTU worden gemaakt, als dit in de offerte fase is zal het worden opgenomen in de planning.	

Nr. 14	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.2
Vraag	(7) De aanbestedende dienst stelt: "Daarnaast kan het voorkomen dat voor de uitvoering van een opdracht door ICTU de opdrachtgever een DPIA, DTIA en/of risicoanalyse moet aanleveren, maar hiervoor geen (tijdige) capaciteit heeft". Hoeveel tijd is dat voor de aanbestedende dienst?	
Antwoord	Dit is afhankelijk van een aantal factoren. Bijvoorbeeld grootte van de opdracht, doelgroep opdracht, het wel of niet verwerken van persoonsgegevens. Hierdoor kan op deze vraag geen eenduidig antwoord worden gegeven.	

Nr. 15	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.2
Vraag	(8) De aanbestedende dienst stelt: "Bij het samenstellen van een projectteam voor de uitvoering van een opdracht kan de projectleiding besluiten een vast teamlid met expertise op het gebied van security en/of privacy in het team op te nemen". Wie heeft de projectleiding?	
Antwoord	ICTU zorgt voor de uitvoering van haar (project)opdrachten voor de bemensing van projectleiding/ projectmanagement/ programmamanagement.	

Nr. 16	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.3
Vraag	De aanbestedende dienst stelt dat: 'een volgende stap voor ICTU is om gericht naar risico's te gaan kijken en daar passende maatregelen op te treffen (BIO noemt dit BBN2 maatregelen). Dat vergt een andere benadering en de verwachting is dat afdelingen daar meer en structurele ondersteuning bij nodig hebben)'. Wat is de visie van ICTU op een andere benadering?	
Antwoord	ICTU is van mening dat om te bepalen welke maatregelen moeten worden getroffen, dat risico's expliciet (gedocumenteerd) in kaart moeten worden gebracht door een risico-, dreigingen- en kwetsbaarheden-analyse. Daarna zal moeten worden bepaald wat passende maatregelen zijn om de risico's te reduceren tot acceptabel niveau. Na dit voorbereidend werk en analyses, kunnen de geselecteerde maatregelen worden doorgevoerd en daarmee is het risico afgedekt.	

Nr. 17	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.3
Vraag	T.a.v. een risico-, dreigingen- en kwetsbaarheden-analyse: heeft ICTU vastgestelde formats en sjablonen waaraan Opdrachtnemer zich moet conformeren of is daar vrijheid in?	
Antwoord	Nee, ICTU heeft geen vastgestelde formats en sjablonen. Keuze van het precieze format en sjablonen voor een concrete opdracht is aan opdrachtnemer en wordt geacht een deel van diens deskundigheid te zijn. Deze deskundigheid komt onder meer tot uiting in consequent en consistent gebruik van rapportageformats.	

Nr. 18	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.3
Vraag	'Daarna zal moeten worden bepaald wat passende maatregelen zijn om de risico's te reduceren tot acceptabel niveau'. Wat is voor ICTU acceptabel niveau? Bijvoorbeeld de BIO-maatregelen 1 op 1 overnemen of met een tussenstap? Zijn processen in kaart gebracht?	
Antwoord	Voor ICTU is een acceptabel niveau afhankelijk van het risico en wordt bepaald door de eigenaar van het proces/risico. Dit wisselt per opdracht.	

Nr. 19	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.3
Vraag	'Binnen een opdracht voor ICTU kan structureel een ICTU IB-adviseur en/of privacy-adviseur in het team zijn opgenomen, dit behoort tot inhuur personeel'. Hoe bewaakt ICTU de synergie tussen ingehuurde externen en Opdrachtnemer, wie heeft welke verantwoordelijkheid bij het niet aanleveren van het eindproduct?	

Nr. 19	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.3
Antwoord	De ingehuurd externe moet worden beschouwd als projectlid namens de opdrachtgever (ICTU) met de rol security adviseur voor het project. Vanuit deze rol kan vervolgens advies/voorstel komen een risicoanalyse of beoordeling uit te laten voeren en hiervoor een offerteaanvraag voor te bereiden. Opdrachtnemer (na mini-competitie) heeft dan een resultaatsverplichting met projectverantwoordelijke, doorgaans is dit projectleider die verantwoordelijk en tekeningsbevoegd is namens ICTU.	

Nr. 20	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.4
Vraag	Toekomstige/verwachte ontwikkelingen: hoe dient opdrachtnemer in de projectplannen, die zij voor ICTU maakt, rekening te houden met aanstaande wet- en regelgeving?	
Antwoord	Opdrachtnemer dient in een projectplan/ advies de relevante ontwikkelingen (zoals NIS2, WBN12, nieuwe BIO2.0) te signaleren en impact (globaal) hiervan aan te duiden, zodat er in uitvoering rekening mee kan/moet worden gehouden.	

Nr. 21	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.5
Vraag	U stelt: Indien een Inschrijver inschrijft op perceel 4, dan is de Inschrijver niet meer toegestaan om in te schrijven op de percelen 2 en 3. Kunt u toelichten wat uw overweging is om Inschrijvers die zich hebben ingeschreven op perceel 4 uit te sluiten van de mogelijkheid om ook in te schrijven op de percelen 2 en 3?	
Antwoord	ICTU wil de beoordeling in perceel 4 door een onafhankelijke opdrachtnemer laten uitvoeren, die geen rol heeft gehad in de uitvoering van werkzaamheden in percelen 2 en 3. Om deze onafhankelijkheid te waarborgen heeft ICTU op grond van artikel 2.10 Aanbestedingswet 2012 voor deze verdeling van percelen gekozen.	

Nr. 22	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.5
Vraag	U stelt: Indien een Inschrijver inschrijft op perceel 4, dan is de Inschrijver niet meer toegestaan om in te schrijven op de percelen 2 en 3. Is het echter wel mogelijk dat twee percelen worden gegund aan twee verschillende dochterondernemingen van een en dezelfde holdingmaatschappij?	
Antwoord	Inschrijver wordt als één partij gezien als er sprake is van een Combinatie of als de (dochter- of zuster)ondernemingen niet kunnen aantonen onafhankelijk en zelfstandig te zijn. (Dochter- en zuster)ondernemingen die kunnen aantonen dat zij geheel zelfstandig en onafhankelijk van elkaar opereren en voldoende kunnen waarborgen dat de diensten van perceel 4 onafhankelijk gebeuren van de percelen 2 en 3, zijn toegestaan. Waarbij een beroep op referenties, ervaringen en/of financiële middelen van de betreffende dochter- of zusteronderneming doet vermoeden dat Inschrijvers onvoldoende onafhankelijk zijn om tevens voor de percelen 2 en 3 te kunnen inschrijven. De Aanbestedende dienst zal de zelfstandigheid en onafhankelijkheid bewaken volgens het aanbestedingsrecht.	

Nr. 23	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.5
Vraag	U vraagt in twee aparte percelen naar ondersteuning in privacy-advies en security-advies. We zien in de praktijk veel vraagstukken die zowel privacy als security kennis en ervaring vragen. In hoeverre verwacht ICTU dat er gedurende de looptijd uitvragen gedaan zullen worden waarin privacy- en security-advies in combinatie worden verzocht?	
Antwoord	In de praktijk ervaart ICTU dat bijvoorbeeld een privacy advies (DPIA) al beschikbaar is vanuit opdrachtgever van ICTU en ontbreekt het security advies of vice versa. Eventueel kan het voorkomen dat beide opdrachten worden gevraagd.	

Nr. 24	Betreft	Beschrijvend document 2.3.5
Vraag	U benoemt in uw aanvraag dat een Inschrijver enkel op de combinaties percelen 1, 2 en/of 3 of een inschrijving voor de percelen 1 en 4 kan inschrijven. En dat het niet is toegestaan wanneer op perceel 4 is ingeschreven om in te schrijven op de percelen 2 en 3. Wij onderschrijven dat een dergelijke scheiding in percelen de onafhankelijkheid tussen de percelen borgt. Bent u bereid om een inschrijving op perceel 4 en perceel 2 of 3 toe te staan, onder voorwaarde dat deze niet in combinatie gegund kan worden? Maar waarbij u, indien een inschrijver voor meerdere percelen in aanmerking komt u het perceel met de hoogste kwaliteitsscore aan inschrijver kunt en het 'conflicterende' perceel vanuit deze onafhankelijkheidsoverweging niet.	
Antwoord	Nee hier toe is Aanbestedende dienst niet toe bereid.	

Nr. 25	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.5
Vraag	Indien u bereid bent om een inschrijving op zowel perceel 4 en perceel 2 en/of 3 toe te staan, is het inschrijver toegestaan een voorkeur voor dienstverlening/perceel uit te spreken welke in het gunningsbesluit wordt meegewogen?	
Antwoord	Niet van toepassing, zie het antwoord op vraag 24.	

Nr. 26	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.5
Vraag	U benoemt in uw aanvraag dat een Inschrijver enkel op de combinaties percelen 1, 2 en/of 3 of een inschrijving voor de percelen 1 en 4 kan inschrijven. En dat het niet is toegestaan wanneer op perceel 4 is ingeschreven om in te schrijven op de percelen 2 en 3. Wij onderschrijven dat een dergelijke scheiding in percelen de onafhankelijkheid tussen de percelen borgt. Bent u bereid om een inschrijving op perceel 4 en perceel 2 en/of 3 toe te staan, wanneer de inschrijving op perceel 4 vanuit een andere (juridische) entiteit binnen onze organisatie afkomstig is dan de entiteit die op perceel 2 en/of 3 inschrijft? En deze scheiding door ons kwaliteitssysteem onafhankelijkheid en scheiding van opdracht kwalitatief borgt?	
Antwoord	Inschrijver wordt als één partij gezien als er sprake is van een Combinatie of als de (dochter- of zuster)ondernemingen niet kunnen aantonen onafhankelijk en zelfstandig te zijn. (Dochter- en zuster)ondernemingen die kunnen aantonen dat zij geheel zelfstandig en onafhankelijk van elkaar opereren en voldoende kunnen waarborgen dat de diensten van perceel 4 onafhankelijk gebeuren van de percelen 2 en 3, zijn toegestaan. Waarbij een beroep op referenties, ervaringen en/of financiële middelen van de betreffende dochter- of zusteronderneming doet vermoeden dat Inschrijvers onvoldoende onafhankelijk zijn om tevens voor de percelen 2 en 3 te kunnen inschrijven. De Aanbestedende dienst zal de zelfstandigheid en onafhankelijkheid bewaken volgens het aanbestedingsrecht.	

Nr. 27	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.6
Vraag	U geeft in het beschrijvend document per perceel aan wat de verwachte waarde is over de looptijd van vier jaar. Kunt u aangeven hoeveel aanvragen u gemiddeld per jaar verwacht te doen per perceel?	
Antwoord	De geprognostiseerde opdrachtwaarden zijn per perceel benoemd in paragraaf 2.3.6. ICTU kan géén inschatting maken van de toekomstige gemiddelde omvang van elke opdracht/ Nadere overeenkomst en kan hierdoor niet aangeven hoeveel aanvragen gemiddeld per jaar per perceel worden verstrekt.	

Nr. 28	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.6.
Vraag	Kunt u een indicatie geven van de gemiddelde opdrachtwaarde onder deze ROK?	
Antwoord	ICTU kan géén inschatting maken van de toekomstige gemiddelde omvang van elke opdracht/ Nadere overeenkomst.	

Nr. 29	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.6.
Vraag	'Het geschatte volume van de vier percelen op jaarbasis voor het uitvoeren van privacy- en security diensten bedraagt circa € 450.000,- euro'. Op basis waarvan is deze opdrachtwaarde ingeschat?	
Antwoord	Op basis van bestedingen in verleden, ambities van de organisatie en de verwachte toenemende behoefte op basis van aanscherping van security en verantwoordingsafspraken bij opdrachtgevers van ICTU, onder meer door ontwikkelingen in wet- en regelgeving, zoals NIS2 en CER.	

Nr. 30	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.6.
Vraag	U geeft aan "Het is de verwachting van de Aanbestedende Dienst dat de afnamevolumes de komende vier (4) jaar fluctueren." Kunt u dit verduidelijken? Verwacht u een toename over de contractjaren in de vraag binnen de door u genoemde percelen?	
Antwoord	Dit hangt samen met het dynamische opdrachtportfolio van ICTU. Dat hangt sterk af van de ontwikkelingen bij opdrachtgevers van ICTU en opdrachten die daaruit ontstaan op digitaliseringsvlak.	

Nr. 31	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.7, pag. 11
Vraag	U geeft aan: "... worden opdrachten uitgezet ...". Kunt u aangeven op welke wijze dit zal plaatsvinden? Ofwel, kunt u de procedure van de minicompetitie publiceren/delen? (conform par. 2.4.)	
Antwoord	De mini-competitie verloopt via een nadere offerteaanvraag naar alle opdrachtnemers van desbetreffend perceel.	

Nr. 32	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.7, pag. 12
Vraag	Kunt u aangeven hoeveel phishing-testen u per periode verwacht/wenst af te nemen? Idem voor serious gaming en masterclasses.	
Antwoord	Aanbestedende dienst verwacht onderstaande aantallen voor 4 jaar. Phishing: 8 Seriousgaming: 2 Masterclass: 8 Bovengenoemde aantallen zijn indicatief en inschrijver kan hier geen rechten aan ontfen.	

Nr. 33	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.7. - Perceel 1
Vraag	Is de verwachting dat de opdrachtnemer meermaals zal worden opgeroepen om diverse fysieke trainingen te geven, waarbij de inhoud wordt afgestemd op het publiek?	
Antwoord	Ja, dit is de verwachting. Afhankelijk van aard van de opdracht en doelgroep kan ook worden gekozen voor een digitale training.	

Nr. 34	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.7. - Perceel 1
Vraag	Bestaat de wens dat er te zijner tijd een online privacy en/of security e-learning wordt ontwikkeld of is dat niet in scope? Als er wel een e-learning wordt ontwikkeld, blijft de vraag voor fysieke masterclasses dan bestaan?	
Antwoord	Beide vragen is het antwoord Ja.	

	Het gaat hierbij om een aanvulling op een generieke e-learning voor alle medewerkers die ICTU in gebruik gaat nemen op korte termijn.
--	---

Nr. 35	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.7. - Perceel 1
Vraag	Kunt u iets delen over het bewustzijnsprogramma waar momenteel aan wordt gewerkt?	
Antwoord	Er is momenteel nog geen samenhangend bewustwordingsprogramma, er zijn losse bewustwordingsactiviteiten die periodiek worden uitgevoerd.	

Nr. 36	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.7. - Perceel 1
Vraag	U geeft aan dat phishing-testen, serious gaming en masterclasses voorbeelden zijn van onderwerpen die tot de scope behoren. Maar de scope is daar niet tot beperkt. Zonder dit concreet te benoemen, is het risico dat u de vele mogelijkheden lastig kunt vergelijken bij de beoordeling. Welke andere interventies voorziet u in de scope? Voorbeelden zijn e-learning, social engineering dienstverlening (fysiek, telefonisch). Directiesessies, crisisoefening, interviews met medewerkers.	
Antwoord	Adviezen op basis van expertise van opdrachtnemer zijn hierbij wenselijk, om te komen tot een op ICTU gericht bewustwordingsprogramma. De genoemde onderwerpen zijn gebaseerd op voorbeeld die ICTU in het verleden heeft ingezet.	

Nr. 37	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.7.- Perceel 1
Vraag	ICTU werkt aan een eigen bewustwordingsprogramma. Heeft ICTU hier een vaste medewerker voor in dienst die het programma begeleidt? Bij vergelijkbare opdrachtgevers krijgen wij de vraag om een dergelijk programma te coördineren en niet alleen afzonderlijke dienstverlening te leveren. Behoort programmacoördinatie ook tot de scope van het perceel?	
Antwoord	Nee, ICTU heeft deze activiteiten niet bij een interne rol danwel vaste medewerker belegd. Op aanvraag kan dit mogelijk onderdeel zijn van een Nadere overeenkomst.	

Nr. 38	Betreft	Beschrijvend document 2.3.7.- Perceel 1
Vraag	U schrijft dat serious gaming complementair is aan de e-learning oplossing van ICTU. Gebruikt u hier een learning management systeem voor? Zo ja, wilt u dat een serious game (indien u kiest voor een online game) compatibel is met dit LMS?	
Antwoord	ICTU heeft geen eigen LMS.	

Nr. 39	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.8.-Perceel 2
Vraag	U benoemt in perceel 2 privacy-advies een aantal voorbeeld werkzaamheden die in scope vallen. Is uw verwachting dat als onderdeel van perceel 2 ook juridische privacy- dienstverlening zal worden uitgevraagd? U benoemt dit namelijk in 7.3.1 wel als kerncompetentie die onderbouwd dient te worden.	
Antwoord	Ja, het is wel de verwachting dat juridische privacy- dienstverlening wordt uitgevraagd. Dit zal verschillen per nadere offerteaanvraag.	

Nr. 40	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.8.-Perceel 2
Vraag	Valt onder het verlenen van juridisch privacy-advies tevens het beoordelen en/of bijwerken van het verwerkingsregister?	
Antwoord	Nee.	

Nr. 41	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.8.-Perceel 2
Vraag	Valt onder het verlenen van juridisch privacy-advies tevens het opstellen van procedures en/of werkinstructies, bijvoorbeeld met betrekking tot datalekken?	

Antwoord	Nee, dit is niet van toepassing voor interne bedrijfsvoering. Het kan zijn dat een opdrachtgever aan ICTU vraagt dit voor haar te doen.
----------	---

Nr. 42	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.8.-Perceel 2
Vraag	Valt onder het verlenen van juridisch privacy-advies tevens het opstellen en/of implementeren van een privacy governance en beleid?	
Antwoord	Nee, dit is niet van toepassing voor interne bedrijfsvoering. Het kan zijn dat een opdrachtgever aan ICTU vraagt dit voor haar te doen.	

Nr. 43	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.8.-Perceel 2
Vraag	Valt onder het verlenen van juridisch privacy-advies tevens het verhogen van het privacy volwassenheidsniveau van ICTU?	
Antwoord	Nee, dit is een verantwoordelijkheid van het management van ICTU.	

Nr. 44	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.8.-Perceel 2
Vraag	Wordt verwacht dat de opdrachtnemer – na het uitvoeren van een DPIA – de vastgestelde maatregelen daadwerkelijk implementeert? Of is dat afhankelijk van een nadere opdracht?	
Antwoord	Nee, dit wordt niet verwacht. In de nadere offerteaanvraag wordt een opdrachtoomschrijving gegeven t.b.v. Nadere overeenkomst.	

Nr. 45	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.9.-Perceel 3
Vraag	Wordt verwacht dat de opdrachtnemer – na het uitvoeren van analyses en het opstellen van een informatiebeveiligingsplan – de vastgestelde maatregelen daadwerkelijk implementeert? Of is dat afhankelijk van een nadere opdracht?	
Antwoord	Nee, dit wordt niet verwacht. Dit is afhankelijk van de opdrachtoomschrijving voor de opdracht/ Nadere overeenkomst.	

Nr. 46	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.9.-Perceel 3
Vraag	Wordt verwacht dat de opdrachtnemer tevens advies geeft over op te stellen beleid of hebben de verwachte uitkomsten enkel betrekking op het geven van advies over (technische) maatregelen?	
Antwoord	Ja, advies over eventueel ontbrekend beleid of nog te verbeteren of op te stellen beleid, governance en (technische) maatregelen.	

Nr. 47	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.9.-Perceel 3
Vraag	U geeft aan, als onderdeel van de fit/gap-analyses, analyses van de verschillen tussen de huidige en nieuwe versies van de BIO, ISO27001, NEN7510 of NIB(2)/WBNI(2) te willen verkrijgen. Meent u hiermee op dit moment al te voldoen aan de genoemde normenkaders/wetgeving, of moeten mogelijk ook fit/gap-analyses worden uitgevoerd op de compliance aan de normen/wetten?	
Antwoord	Het vaststellen of op enig moment voldaan wordt aan de dan geldende normen en/of wet- en regelgeving maakt deel uit van de gevraagde fit/gap-analyses.	

Nr. 48	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.9.-Perceel 3
Vraag	Verstaat u onder security-advies en in specifiek security risicoanalyses ook het uitvoeren van technische analyses (zoals penetratietesten en kwetsbaarheden analyses)?	
Antwoord	De pen testen en kwetsbaarheden analyses behoren tot een andere Raamovereenkomst en behoren niet tot de scope van deze opdracht.	

Nr. 49	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.10.
Vraag	U stelt: "Het betreft hier processen en hun ICT-ondersteuning. Broncode van (maatwerk)software is nadrukkelijk buiten scope." Terwijl u bij 8.4.1 de volgende, tegenstrijdige, eis stelt: "Hierbij dient inschrijver eveneens inzicht te geven in: • in welke mate inschrijver in staat is om programma broncode te doorgronden (security beoordeling van software - niet enkel procedureel ook doorgronding in relatie tot techniek); • de door inschrijver gehanteerde methodieken, aanpak, gebruik van eventuele tools en inzet van medewerkers." Kunnen wij ervan uitgaan dat het stuk bij 8.4.1. niet van toepassing is? Zo nee, kunt u het verschil nader duiden?	
Antwoord	De tekst bij paragraaf 8.4.1. is een uitwerking van een gunningscriterium en een wens en is wel van toepassing. De opdrachtnemer moet wel in staat zijn om tijdens een algehele audit (op organisatie/proces niveau) broncode van applicaties te kunnen begrijpen en te kunnen bepalen of deze voldoet (bijv. qua architectuur) aan gestelde eisen. Het analyseren van broncode op het gebied van kwetsbaarheden is daarentegen buiten scope zoals vermeld in paragraaf 2.3.10. Hiervoor is een andere raamovereenkomst afgesloten.	

Nr. 50	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.10.
Vraag	Verstaat u onder beoordeling en in specifiek security onderzoeken ook het uitvoeren van technische onderzoeken (zoals penetratietesten en kwetsbaarheden analyses)?	
Antwoord	Nee.	

Nr. 51	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.10.
Vraag	'Broncode van (maatwerk)software is nadrukkelijk buiten scope'. Vervolgens staat er op pagina 44 punt 8.4.: 'in welke mate inschrijver in staat is om programma broncode te doorgronden'. Is dit nu wel of niet binnen scope?	
Antwoord	De tekst bij paragraaf 8.4.1. is een uitwerking van een gunningscriterium en een wens en is wel van toepassing. De opdrachtnemer moet wel in staat zijn om tijdens een algehele audit (op organisatie/proces niveau) broncode van applicaties te kunnen begrijpen en te kunnen bepalen of deze voldoet (bijv. architectureel gezien) aan gestelde eisen. Het analyseren van broncode op het gebied van kwetsbaarheden is daarentegen buiten scope zoals vermeld in paragraaf 2.3.10. Hiervoor is een andere raamovereenkomst afgesloten.	

Nr. 52	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.10.
Vraag	Bedoelt ICTU hier een standaard rapport of doelt ICTU op een Assurancerapport? Indien dit niet het geval is, is er dan een vooraf vastgesteld format vanuit ICTU waarop Opdrachtnemer moet rapporteren?	
Antwoord	Een Assurance rapport zal niet altijd nodig zijn, dit wordt per opdracht expliciet vermeld in de offerteaanvraag. Keuze van het precieze format van de rapportage voor een concrete opdracht is aan opdrachtnemer en wordt geacht een deel van diens deskundigheid te zijn, zolang de inhoud ten minste voldoet aan de aangeleverde voorbeeldrapportages (zie 8.4.1).	

Nr. 53	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.10.
Vraag	Maakt ICTU gebruik van een bepaald normenkader op het gebied van privacy? Zo ja, welke?	
Antwoord	ICTU hanteert op dit moment met name PriSA (van het CIP) en de relevante elementen uit de BIO als normenkader voor privacy.	

Nr. 54	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.10.
Vraag	De onderwerpen die onder perceel 4 vallen zijn onderwerpen die naadloos aansluiten bij de onderwerpen die ook onder perceel 2 van de Rijksbrede raamovereenkomst Auditdiensten vallen. ICTU kan ook gebruik maken van deze Rijksbrede raamovereenkomst. Waarom kiest ICTU voor een eigen aanbesteding van dit onderwerp ipv het gebruik maken van Rijksbrede contracten?	
Antwoord	ICTU is een stichting die dat alle overheidslagen ondersteunt. Daardoor kan niet altijd gebruik worden gemaakt van de Rijksbrede raamovereenkomsten.	

Nr. 55	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.3.10.
Vraag	Beschrijving perceel 4. Beoordeling: Zien de te vragen onderzoeken op situaties bij opdrachtgevers bij ICTU, of op de situatie bij de organisatie van ICTU?	
Antwoord	Beide, de te vragen onderzoeken kunnen betrekking hebben op zowel projecten die ICTU uitvoert in opdracht van haar opdrachtgevers als de interne organisatie van ICTU.	

Nr. 56	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.4
Vraag	U stelt: "Het staat ICTU vrij om zonder nadere concurrentiestelling een Nadere overeenkomst te gunnen aan één van de Opdrachtnemers van het desbetreffende perceel." Kunt u enig inzicht verschaffen hoeveel opdrachten afgelopen jaren rechtstreeks, zonder minicompentie zijn gegund aan contractanten? En aanvullend: Hoe waarborgt u een eerlijke verdeling tussen de raamcontractanten?	
Antwoord	Afgelopen jaren was er géén raamovereenkomst en hierdoor kan Aanbestedende dienst geen inzicht geven hoeveel opdrachten via mini-compentie of zonder nadere concurrentiestelling zijn gegund. De omvang van de opdrachten in de afgelopen jaren is weergegeven in paragraaf 2.3.6. ICTU hanteert grotendeels de gunning van Nadere overeenkomsten via mini-compentie. Alleen bij spoed opdrachten zal ICTU zonder nadere concurrentiestelling gunnen (1:1 gunning), ICTU zorgt ervoor dat 'om en om' de Nadere overeenkomsten worden verdeeld. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de omvang van de Nadere overeenkomst. Van een 'spoed opdracht' is sprake, indien de doorlooptijd vanaf versturen offerteaanvraag tot voorlopige gunning binnen dertig (30) kalenderdagen.	

Nr. 57	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.4
Vraag	U stelt: "Bij een minicompentie worden alle Opdrachtnemers voor het desbetreffende perceel benaderd. Gunning van de Nadere overeenkomst geschiedt op basis van het principe van economische meest voordelige inschrijving (EMVI), op basis van de beste prijs-kwaliteitverhouding, welke per nadere offerteaanvraag wordt bepaald." Kunt u enig inzicht verschaffen hoe zwaar, gemiddeld gezien obv afgelopen jaren, ICTU kwaliteit mee weegt tov prijs?	
Antwoord	ICTU heeft in de afgelopen jaren de verhouding 60% kwaliteit en 40% prijs toegepast o.b.v. beste prijs-kwaliteitverhouding (BPKV).	

Nr. 58	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.4
Vraag	U stelt Nadere overeenkomsten te willen verstrekken op basis van mini-compentie of zonder nadere concurrentiestelling. Welke criteria hanteert u bij het gunnen zonder nadere concurrentiestelling of hoe borgt u een redelijke verdeling onder de contractanten?	

Antwoord	Indien ICTU zonder nadere concurrentiestelling gunt (1:1 gunning) zorgt ICTU ervoor dat 'om en om' de Nadere overeenkomsten worden verdeeld. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de omvang van de Nadere overeenkomst.
----------	---

Nr. 59	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.4.
Vraag	U vraagt niet om de inhuur van medewerkers, toch vraagt u in een minicompetitie mogelijk wel om een CV, competenties en vaardigheden en een uurtarief. Kunt u dit verduidelijken? U vraagt hier immers om de uitvoering van diensten met een resultaatverplichting en niet om de inhuur/detachering van medewerkers.	
Antwoord	Voor de uitvoering van de opdracht/ Nadere overeenkomst is geschiktheid van medewerkers bij desbetreffende opdracht voor ICTU van belang voor wederzijdse kwaliteitsborging.	

Nr. 60	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.4.
Vraag	U geeft aan: "Het staat ICTU vrij om zonder nadere concurrentiestelling een Nadere overeenkomst te gunnen aan één van de Opdrachtnemers van het desbetreffende perceel." Kunt u aangeven in welke situaties u een minicompetitie zal toepassen en wanneer u een Nadere overeenkomst rechtstreeks gunt?	
Antwoord	ICTU hanteert grotendeels de gunning van Nadere overeenkomsten via mini-competitie. Bij een 'spoed opdracht' kan ICTU ervoor kiezen om zonder nadere concurrentiestelling (1:1) te gunnen. Van een 'spoed opdracht' is sprake, indien de doorlooptijd vanaf versturen offerteaanvraag tot voorlopige gunning binnen dertig (30) kalenderdagen is.	

Nr. 61	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.4
Vraag	U geeft hier aan dat het ICTU vrij staat om rechtstreeks te gunnen. Wat zijn de criteria om dit te mogen doen, is er bijvoorbeeld sprake van een drempelbedrag?	
Antwoord	Rechtstreeks gunnen, oftewel zonder nadere concurrentiestelling (1:1) gebeurt alleen in situaties bij spoed opdrachten. Een 'spoed opdracht' heeft een doorlooptijd van dertig (30) kalenderdagen vanaf versturen offerteaanvraag tot voorlopige gunning van de nadere opdracht.	

Nr. 62	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.4
Vraag	Staat u open voor de constructie om opdrachten op rotatiebasis aan de verschillende opdrachtnemers in een perceel te gunnen. U heeft immers de ruimte om rechtstreeks te mogen gunnen. Op deze manier is het aantrekkelijk voor partijen om in te schrijven.	
Antwoord	Ja, Aanbestedende dienst staat hiervoor open. Indien ICTU zonder nadere concurrentiestelling gunt (1:1 gunning) zorgt ICTU ervoor dat 'om en om' de Nadere overeenkomsten worden verdeeld. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de omvang van de Nadere overeenkomst.	

Nr. 63	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.4
Vraag	In uw aanvraag benoemt u de twee methoden waarop nadere overeenkomsten worden verstrekt. Op welke wijze zal ICTU bepalen welke methode daadwerkelijk gehanteerd zal worden? Op basis van welke criteria zal ICTU overgaan tot verstrekking zonder nadere concurrentiestelling? Staat u er voor open om een systeem te hanteren waarbij opdrachten roulerend over de raamcontractpartijen verdeeld worden, waarbij elke raamcontractpartij per jaar en/of over de looptijd van het raamcontract een gelijk deel van de waarde toegekend krijgt? Dit is meer en meer een gebruikelijke werkwijze in raamcontracten, omdat de raamcontractpartijen reeds hebben bewezen dat zij het door u gewenste kwaliteitsniveau bezitten, en via gegarandeerde opdrachten leert elke Opdrachtnemer uw organisatie beter leren kennen. Tevens worden voor Opdrachtgever de administratieve lasten beperkt.	

Nr. 63	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.4
Antwoord	ICTU hanteert grotendeels de gunning van Nadere overeenkomsten via mini-competitie. Alleen bij spoed opdrachten zal ICTU zonder nadere concurrentiestelling gunnen (1:1 gunning), ICTU zorgt ervoor dat 'om en om' de Nadere overeenkomsten worden verdeeld. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de omvang van de Nadere overeenkomst. Van een 'spoed opdracht' is sprake, indien de doorlooptijd vanaf versturen offerteaanvraag tot voorlopige gunning binnen dertig (30) kalenderdagen is.	

Nr. 64	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.4
Vraag	In uw aanvraag benoemt u de twee methoden waarop nadere overeenkomsten worden verstrekt. Kunt u aangeven welk deel van de uitvragen u via elke methode verwacht te zullen verstrekken?	
Antwoord	Aanbestedende dienst verwacht 95% van de opdrachten/ Nadere overeenkomsten via mini-competitie te gunnen en 5% "spoed" opdrachten/ Nadere overeenkomsten welke via zonder nadere concurrentiestelling (1:1) worden gegund.	

Nr. 65	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.4
Vraag	In deze paragraaf staat bij de gunning van nadere overeenkomsten dat "deze worden verstrekt na uitvoering minicompentie of zonder nadere concurrentiestelling aan één van de opdrachtnemers". Kan de Opdrachtgever toelichten in welke situaties deze gunning zonder concurrentiestelling zal worden ingezet?	
Antwoord	In geval van spoedopdrachten kan ICTU Nadere overeenkomsten zonder nadere concurrentiestelling (1:1) gunnen.	

Nr. 66	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.4
Vraag	'Het staat ICTU vrij om zonder nadere concurrentiestelling een Nadere overeenkomst te gunnen aan één van de Opdrachtnemers van het desbetreffende perceel'. Welke criteria stelt ICTU om zonder concurrentiestelling een Nadere overeenkomst te gunnen?	
Antwoord	ICTU hanteert grotendeels de gunning van Nadere overeenkomsten via mini-competitie. Alleen bij spoed opdrachten zal ICTU zonder nadere concurrentiestelling gunnen (1:1 gunning). Van een 'spoed opdracht' is sprake, indien de doorlooptijd vanaf versturen offerteaanvraag tot voorlopige gunning binnen dertig (30) kalenderdagen is.	

Nr. 67	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.4
Vraag	In par. 2.4 stelt u: "Het staat ICTU vrij om zonder nadere concurrentiestelling een Nadere overeenkomst te gunnen aan één van de Opdrachtnemers van het desbetreffende perceel." Aanbestedingsrechtelijk is die vrijheid er alleen als de raamovereenkomst alle voorwaarden bevat met betrekking tot de uitvoering van de opdracht, en de keuze voor de specifieke ondernemer is gebaseerd op in de aanbestedingsstukken vermelde objectieve voorwaarden. In de concept-raamovereenkomst ontbreken die beide soorten voorwaarden. We verzoeken u die beide soorten voorwaarden alsnog op te nemen in de concept-Raamovereenkomst, of om te bepalen dat u een minicompentie onder de opdrachtnemers zult organiseren voor elke nadere overeenkomst.	
Antwoord	De volgende voorwaarde wordt opgenomen in de definitieve Raamovereenkomst. ICTU hanteert grotendeels de gunning van Nadere overeenkomsten via mini-competitie. Alleen bij spoed opdrachten zal ICTU zonder nadere concurrentiestelling gunnen (1:1 gunning). Van een 'spoed opdracht' is sprake, indien de doorlooptijd	

	vanaf versturen offerteaanvraag tot voorlopige gunning binnen dertig (30) kalenderdagen is.
--	---

Nr. 68	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.4
Vraag	'De Raamovereenkomst wordt per perceel gesloten met een aantal (te streven naar 3) inschrijvers, te weten de inschrijvers met de economisch meest voordelige inschrijvingen op basis van de beste prijs-kwaliteitverhouding'. In de beoordeling (pagina 44 punt 8.4) worden geen punten toegekend aan prijs. Tevens staat onder artikel 5.3 blz 27 dat er voor onderdeel prijs geen punten te behalen zijn. Klopt het dat prijs geen rol speelt in de Raamovereenkomst?	
Antwoord	Nee, dat klopt niet. De inschrijving wordt gewaardeerd op kwaliteit waarbij prijs is gemaximeerd. Hierdoor wordt aan Inschrijvers gevraagd zo veel mogelijk maatschappelijke waarde te realiseren tegen het maximum tarief. De uiteindelijk gehanteerde tarieven, niet hoger dan de maximumtarieven, komen tot stand met gunning van de Nadere overeenkomsten dat onderdeel uitmaakt van de Raamovereenkomst.	

Nr. 69	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.4
Vraag	Dient Inschrijver een prijs te noemen in het voorstel? Of is het voldoende om aan te geven dat we een uurtarief rekenen welke niet hoger is dan maximumtarief?	
Antwoord	Nee, de inschrijver dient in haar inschrijving géén uurtarief/ prijs te noemen. Met het indienen van een inschrijving en het ondertekenen van Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) gaat inschrijver zonder enig voorbehoud akkoord met het maximumtarief voor desbetreffend perceel.	

Nr. 70	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.5
Vraag	'ICTU is voornemens om voor de Raamovereenkomsten voor het uitvoeren van privacy- en securitydiensten actief contractmanagement te gaan voeren'. Wat verstaat ICTU onder actief contractmanagement?	
Antwoord	ICTU wil het exacte actieve contractmanagement graag vormgeven in overleg met de partijen aan wie de overeenkomst gegund wordt. In ieder geval denkt ICTU bij actief contractmanagement aan snelle escalatie op het moment dat incidenten structureel lijken te worden of structureel niet opgelost worden. Daarnaast wil ICTU periodiek (bv. één keer per kwartaal) tactisch/strategisch overleg voeren met haar leveranciers. In deze overleggen wordt de dienstverlening van de afgelopen periode en van de komende periode besproken, onder meer op basis van een aantal, in gezamenlijk overleg op te stellen, prestatie indicatoren.	

Nr. 71	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.5.
Vraag	U geeft aan: "Daarbij maakt ICTU onderscheid in centraal en decentraal contractmanagement en contracteigenaren." Kunt u dit per perceel verduidelijken? Houdt dit in dat activiteiten niet organisatiebreed worden uitgevraagd maar per organisatie-deel? En hoe verloopt in dat geval het uitvragen van een Minicompetitie?	
Antwoord	Zoals benoemd in paragraaf 2.5 valt de Raamovereenkomst onder de contractmanager(niet perceel afhankelijk) en de Nadere overeenkomsten vallen onder afdelingen en of projecten. Activiteiten kunnen organisatie breed worden uitgevraagd maar dat is nu op voorhand nog niet te zeggen.	

Nr. 72	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.6
Vraag	Kunt u aangeven waarom privacy- en security-advies op het gebied van ICT in de zorg buiten de scope valt? Is dit opgenomen in een andere raamovereenkomst?	

Nr. 72	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.6
Antwoord	Omdat zorg een specifieke sector betreft binnen ICTU, is besloten dit buiten scope te houden van de Raamovereenkomst. En dit via een andere Raamovereenkomst (inhuur middels InICTU) uit te vragen.	

Nr. 73	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 2.6 in relatie met paragraaf 2.3.5.
Vraag	U kiest voor een zorgvuldige aanpak om advies en audit te scheiden (perceel 4 vs perceel 2 en 3). In paragraaf 2.6 geeft u aan dat beveiligingsaudits en onderhoudbaarheidsaudits onderdeel zijn van de raamovereenkomst IT Audits (nr 278129). Vanuit de eerder genoemde zorgvuldigheid lijkt het ons logisch dat partijen die in de raamovereenkomst IT Audits zitten ook zijn uitgesloten van het inschrijven op perceel 2 en 3. Kunt u dat bevestigen?	
Antwoord	Nee, dit bevestigt Aanbestedende dienst niet.	

Nr. 74	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 3.3
Vraag	Planning: Tussen de beantwoording van de tweede Nota van Inlichtingen en de uiterste datum en tijd voor het indienen van inschrijvingen zitten slechts 9 werkdagen. Met het oog op de tijd die nodig is ten behoeve van de verwerking van de antwoorden in de tweede NvI en het leveren van de juiste kwaliteit in de beantwoording van de (sub)gunningscriteria vragen wij u om akkoord te gaan met een verlenging van deze periode met vier werkdagen tot dinsdag 10 oktober. Gaat u hiermee akkoord?	
Antwoord	Nee, hiermee gaat Aanbestedende dienst niet mee akkoord. De beantwoording van de tweede Nota van inlichtingen staat gepland op 20 september 2023. Uiterste datum voor het indienen van inschrijvingen is 4 oktober 2023. Hiertussen is een periode van 13 kalenderdagen en hiermee voldoet Aanbestedende dienst aan de minimale termijn van 10 kalenderdagen.	

Nr. 75	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 3.3
Vraag	In par. 3.3 is de planning opgenomen. Daarin is de bezwaartermijn vermeld: 16 november t/m 5 december. Die termijn is slechts 19 dagen en voldoet daarmee niet aan de wettelijke termijn (en ook niet aan de beschrijving in het Beschrijvend document). Als u de overeenkomst inderdaad op 6 december definitief zou gunnen, loopt ICTU het risico dat de overeenkomst vernietigd wordt. Wellicht is het raadzaam om de planning aan te passen.	
Antwoord	De bezwaartermijn telt een dag na ontvangst brief betreft "voorlopige gunningsbeslissing", namelijk 16 november 2023 tot en met 5 december 2023. Dit zijn in totaal 20 kalenderdagen. Op 6 december 2023 wordt de definitieve gunningsbeslissing bekend gemaakt. Vijf december is géén algemeen erkende feestdag.	

Nr. 76	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 4.5
Vraag	In par. 4.5 stelt u onder meer het volgende: "Het niet in acht nemen van de contractuele vervalttermijn als hiervoor bedoeld, betekent tevens dat Inschrijver zijn recht verwerpt om in een bodemprocedure enige vordering in te stellen die verband houdt met de gunningsbeslissing en/of de (motivering van) de afwijzing of ongeldigverklaring van zijn inschrijving. Deze bepaling is opgenomen in het belang van de voortvarendheid van de procedure en de gerechtvaardigde belangen van ICTU en de winnende Inschrijver(s)." Het instellen van een vordering in een bodemprocedure heeft geen invloed op de aanbestedingsprocedure en is dus niet van invloed op de gewenste voortvarendheid. Waarom is dit deel van de bepaling naar uw oordeel dan toch proportioneel? Wij zijn van oordeel dat dat niet zo is, en we verzoeken u de verwijzing naar de bodemprocedure te verwijderen.	
Antwoord	De tekst 'gerechtvaardigde belangen van ICTU en de winnende inschrijver(s)' hebben niet alleen betrekking op de aanbestedingsprocedure maar ook op lopende Raamovereenkomsten. Onzekerheden die een bodemprocedure met zich meebrengen zowel voor ICTU als de raamcontractanten worden met deze bepaling beperkt. De huidige tekst wordt gehandhaafd.	

Nr. 77	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 4.10: Taal aanbesteding, pagina 24.
Vraag	"De Inschrijving en alle overige informatie moeten volledig in de Nederlandse taal zijn gesteld. In voorkomende gevallen kan het zijn dat sommige documenten, zoals handleidingen etc. in de Engelse taal zijn gesteld, dat is ook toegestaan." Mogen bijlagen ter bewijs ook in het Engels worden aangeleverd, zoals een DPIA of een DTIA?	
Antwoord	Als voorbeeld van geleverde resultaten is een Engelstalig document aanvaardbaar. Bij de feitelijke uitvoering van opdrachten voor ICTU zal rapportage steeds in het Nederlands moeten zijn.	

Nr. 78	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 5.2
Vraag	In par. 5.2 beschrijft u de beoordelingscommissie. Uit hoeveel personen bestaat de beoordelingscommissie? En wat is hun materiedeskundigheid? Worden de inschrijvingen op alle percelen door dezelfde beoordelingscommissie beoordeeld? Wordt het proces van beoordelen, met name het overleg om te komen tot een consensus-score, uitgevoerd door een onafhankelijke deskundige, dat wil zeggen onafhankelijk van de beoordelaars en met expertise en ervaring op het gebied van beoordelen van inschrijvingen in het kader van een Europese aanbesteding?	
Antwoord	De beoordelingscommissie bestaat uit 5 personen en zij beoordelen alle inschrijvingen voor alle percelen. De expertise van deze beoordelingscommissie bestaat uit privacy, security en projectleider. De volledige aanbesteding, maar ook het consensus overleg wordt begeleid door een senior inkoopadviseur en een projectleider. De inkoopadviseur heeft ervaring met het gehele inkoopproces voor een Europese aanbesteding en kennis van de Aanbestedingswet.	

Nr. 79	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 5.3
Vraag	Wat is de reden dat het maximumtarief voor perceel 1 lager is dan het maximumtarief voor de andere percelen?	
Antwoord	Uit marktonderzoek is gebleken dat het uurtarief voor perceel 1 lager ligt dan bij de andere drie percelen.	

Nr. 80	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 5.3
Vraag	U geeft de maximumprijzen aan. Deze zijn heden daags voor beoordelingen/audits (perceel 4) wel erg aan de lage kant. Kunt u ermee instemmen om het maximum tarief van beoordelingen/audits te verhogen?	
Antwoord	Aanbestedende dienst gaat de tarieven niet verhogen.	

Nr. 81	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 5.3
Vraag	In par. 5.3 heeft u de tabel opgenomen met het beoordelingskader. Daarin worden enkele abstracte termen gebruikt, die in het kader van de transparantie afgebakend zouden moeten worden. Mogen we ervan uitgaan dat de 'behoeften en wensen' van de aanbestedende dienst zijn beschreven in par. 2.3.3 van het Beschrijvend document? Zo niet, waar vinden we de behoeften en wensen dan terug? Uit de tekst begrijpen we dat 'meerwaarde in relatie tot het desbetreffende gunningscriterium' betrekking heeft op het inzicht van de inschrijver in de situatie van de aanbestedende dienst. Mogen we er daarnaast ook van uitgaan dat die meerwaarde betrekking heeft op de gewenste situatie zoals beschreven in par. 2.3.3 van het Beschrijvend document? Zo niet, waar vinden we dan de context voor de meerwaarde terug? Het verschil tussen 'uitstekend' en 'goed' is dat in het ene geval de beantwoording volledig voldoet en in het andere geval de beantwoording goed voldoet. Wanneer is sprake van volledig en wanneer van goed?	
Antwoord	Ja, inschrijver mag ervan uitgaan dat de 'behoeften en wensen' van de Aanbestedende dienst in paragraaf 2.3.3. 'Gewenste situatie' staan beschreven.	

Nr. 82	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 5.3
Vraag	Kunt u bevestigen dat de benoemde maximumtarieven, gemiddelde tarieven betreft?	
Antwoord	Nee, dit kan Aanbestedende dienst niet bevestigen. De genoemde tarieven zijn maximumtarieven.	

Nr. 83	Betreft	Beschrijvend document 5.3
Vraag	In par. 5.3 heeft u maximumtarieven genoemd. We nemen aan dat het uurtarieven betreft. Zo niet, dan vernemen we graag uw toelichting. Op grond waarvan heeft u deze uurtarieven vastgesteld?	
Antwoord	De maximumtarieven zijn uurtarieven. De maximumtarieven zijn op basis van marktonderzoek, betreft vergelijkbare overeenkomsten bij andere overheden.	

Nr. 84	Betreft	Beschrijvend document 5.3
Vraag	Inschrijver wordt gesteld zich te conformeren aan het gestelde maximumtarief wat voor ieder afzonderlijk perceel is vastgesteld. Ondertussen betreft de opdracht onder meer het leveren van trainingen, wat in de regel genomen per deelnemer geprijsd wordt in plaats van een uurtarief. Kan de Opdrachtgever toelichten of de opdrachten, naast ureninzet en bijhorende facturering van betrokkenen, ook zullen bestaan uit de inzet en bijhorende facturering van producten, tools en technieken zoals complete trainingen, serious gaming en de inzet van phishing-technieken?	
Antwoord	Het maximum uurtarief is een all-in prijs, dit betreft de volledige kosten.	

Nr. 85	Betreft	Beschrijvend document 5.3
Vraag	Gezien de gevraagde dienstverlening en de benodigde senioriteit zijn o.i. de maximum niet marktconform. Wij stellen voor om deze te verhogen met € 30 excl. btw. Gaat u hiermee akkoord?	
Antwoord	Nee, hiermee gaan we niet akkoord.	

Nr. 86	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 5.3
Vraag	U benoemt de maximale uurtarieven per perceel. Kunt u aangeven waarop u deze maximale uurtarieven heeft gebaseerd?	
Antwoord	De maximum uurtarieven zijn gebaseerd op basis van marktonderzoek, betreft vergelijkbare overeenkomsten bij andere overheden	

Nr. 87	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 5.3
Vraag	De tarieven die u hier noemt zijn niet marktconform. Om een beeld te geven, de Rijksbrede raamovereenkomst Auditdiensten loopt het tarief tot 225 euro per uur. Bent u bereid om de maximumtarieven te verhogen?	
Antwoord	Nee, hiertoe zijn we niet bereid.	

Nr. 88	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 5.3
Vraag	U geeft 1 maximumtarief aan. Vraagstukken hebben vaak een mix nodig van senior en wat minder senior medewerkers nodig. Ieder met een eigen tarief. Bent u bereid om tarieven uit te vragen voor bijvoorbeeld junior, medior en senior adviseurs/auditors? Dit in lijn met bijvoorbeeld de Rijksbrede aanbestedingen.	
Antwoord	Nee, hiertoe zijn we niet bereid. ICTU hanteert één uurtarief per desbetreffend perceel.	

Nr. 89	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 5.3
Vraag	Klopt onze aanname dat we gezien hetgeen beschreven in sectie 5.3 geen tarieven hoeven op te nemen in onze aanbieding voor de raamovereenkomst?	
Antwoord	Ja, uw aanname klopt. Met het indienen van een inschrijving en het ondertekenen van Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) gaat inschrijver zonder enig voorbehoud akkoord met het maximumtarief voor desbetreffend perceel.	

Nr. 90	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 7.1.1
Vraag	In par. 7.1.1 stelt u als eis dat de inschrijver voldoende financiële en economische draagkracht heeft (bullets 1 t/m 4). Bij de opsomming van de verificatiedocumenten noemt u hierover geen bewijsstukken. Hoe tonen we aan dat we aan deze eisen voldoen? En wat is de norm van 'voldoende financiële en economische draagkracht', ofwel wanneer hebben we die draagkracht naar uw oordeel?	
Antwoord	Indien Aanbestedende dienst voor de bullets 1 t/m 4 het noodzakelijk acht om een verificatiedocument op te vragen, zal op nader verzoek een laatst afgegeven accountantsverklaring worden opgevraagd.	

Nr. 91	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 7.1.3
Vraag	Indien Inschrijver kan verklaren de 27001 norm te volgen maar ervoor gekozen heeft om geen ISO27001 certificaat te hebben, is het volgen van de 27001 norm dan voldoende?	
Antwoord	Aanbestedende dienst verwijst u naar de tekst in paragraaf 7.1.3. betreft gelijkwaardig: Inschrijver toont dit aan door middel van overlegging van een geldig certificaat NEN-ENISO/IEC 27001:2017 of gelijkwaardig; • Een toets van de Raad van Accreditatie (RVA) of een gelijkwaardige onafhankelijke toets; • Een beschrijving van de door het bedrijf getroffen maatregelen inclusief een verklaring van de directie/het management waaruit duidelijk wordt op welke wijze dit	

	door een onafhankelijke instantie periodiek wordt getoetst. Inschrijver dient hierbij onderbouwd toe te lichten en aan te tonen dat de maatregelen tenminste gelijkwaardig zijn.
--	--

Nr. 92	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 7.1.3
Vraag	Verificatiedocumenten: 'Inschrijver toont dit aan door middel van overlegging van een geldig certificaat NEN-EN-ISO/IEC 27001:2017 of gelijkwaardig'. Indien Inschrijver niet over certificaat beschikt, wat bedoelt ICTU met gelijkwaardig?	
Antwoord	Een erkende of gangbare certificering, met argumentatie van uw kant waarom deze als gelijkwaardig beschouwd moet worden. Zie ook de beschrijving hieronder over 'gelijkwaardig'. - Een toets van de Raad van Accreditatie (RVA) of een gelijkwaardige onafhankelijke toets; - Een beschrijving van de door het bedrijf getroffen maatregelen inclusief een verklaring van de directie/het management waaruit duidelijk wordt op welke wijze dit door een onafhankelijke instantie periodiek wordt getoetst. Inschrijver dient hierbij onderbouwd toe te lichten en aan te tonen dat de maatregelen tenminste gelijkwaardig zijn.	

Nr. 93	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 7.1.3
Vraag	U benoemt "Inschrijver toont dit aan door middel van overlegging van een geldig certificaat NEN-EN-ISO/IEC 27001:2017 of gelijkwaardig". Daarop volgende opsommingspunten zijn "Een toets van de Raad..." en "Een beschrijving van ...". De relatie tussen deze twee opsommingspunten en de voorgaande zin over het certificaat ISO 27001 is ons niet duidelijk. Dienen wij de opsommingspunten te lezen als alternatieve wijze om aan te tonen dat aan de ISO 27001-standaard voldaan wordt?	
Antwoord	De opsomming betreft 'gelijkwaardig' en deze bullets zijn niet cumulatief, maar ieder separaat.	

Nr. 94	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 7.1.3
Vraag	U benoemt "Inschrijver toont dit aan door middel van overlegging van een geldig certificaat NEN-EN-ISO/IEC 27001:2017 of gelijkwaardig". Opdrachtnemer is gecertificeerd conform de standaard 27001:2013. De verschillen tussen de 2013- en 2017-standaard zijn miniem. Kan Opdrachtgever bevestigen dat de 2013-standaard volstaat.	
Antwoord	Gevraagd wordt een actuele, geldige certificering tegen NEN-ISO/IEC 27001:2017 of gelijkwaardig. Voor certificering tegen NEN-ISO/IEC 27001:2013 zal voldaan moeten worden aan 'gelijkwaardig': een geldig certificaat en argumentatie door inschrijver waarom dit als gelijkwaardig beschouwd moet worden.	

Nr. 95	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 7.1.4
Vraag	Indien Inschrijver kan verklaren de 9001 norm te volgen maar ervoor gekozen heeft om geen ISO9001 certificaat te hebben, is het volgen van de 9001 norm dan voldoende?	
Antwoord	Zie inhoudelijk tekst en bullets bij paragraaf 7.1.4. (idem het antwoord op vraag 66).	

Nr. 96	Betreft	Beschrijvend document, paragrafen 7.2., 7.3., 7.4. en 7.5. kerncompetenties voor perceel 1, maar de vraag heeft betrekking op alle percelen.
Vraag	De minimale waarde van de verschillende referentieopdrachten voor perceel 1 lopen erg uiteen: van 12.500,- tot 100.000 euro. Kloppen de bedragen van de referentieopdrachten voor alle percelen?	
Antwoord	Ja, de bedragen kloppen.	

Nr. 97	Betreft	Beschrijvend document, kerncompetenties perceel 1, 2 en 3 paragraaf 7.2., 7.3. en 7.4.
Vraag	Wanneer als referentie gebruikt wordt gemaakt van een nog niet (geheel) afgeronde opdracht, mogen alleen de werkelijk behaalde resultaten worden opgegeven. Betekent dit tevens dat de waarde van de opdracht naar rato van de behaalde resultaten moet worden berekend of kan wel de gehele opdrachtwaarde worden opgegeven om te voldoen aan de minimaal vereiste opdrachtwaarde?	
Antwoord	Aanbestedende dienst vraagt aan Inschrijver om een referentie in te dienen van een 'uitgevoerde' opdracht en dit betekent een geheel afgeronde opdracht. De gehele opdrachtwaarde van de uitgevoerde opdracht dient te worden vermeld in de template referentie.	

Nr. 98	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 7.2
Vraag	In deze paragraaf wordt de Inschrijver gevraagd om een referentie te overleggen op het gebied van Serious Gaming. De opdrachtwaarde van deze referentie hoort minimaal € 100.000 te zijn. Deze minimale opdrachtwaarde lijkt onwaarschijnlijk hoog voor serious gaming en wijkt af van de minimale opdrachtwaarde voor andere referenties. Klopt deze minimale opdrachtwaarde?	
Antwoord	Ja, deze minimale opdrachtwaarde klopt en is gebaseerd op de volledige ontwikkeling van een maatwerkoplossing voor een Serious game. Dit geeft Aanbestedende dienst inzicht in de mate van expertise om een Serious game zelf te ontwikkelen.	

Nr. 99	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 7.2.1
Vraag	U geeft hier bij punt twee aan dat de referentie voor serious gaming minimaal 100.000 euro dient te zijn. Is dit correct, of moet dit 10.000 euro zijn?	
Antwoord	Zie beantwoording vraag 98.	

Nr. 100	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 7.2 – 7.4
Vraag	Voor het toetsen van kern-competenties wordt gevraagd om gespecificeerde referenties met de mogelijkheid dat ICTU deze nagaat. Wij ervaren dat onze klanten omwille van gevoeligheid expliciet niet genoemd wensen te worden als referent op het gebied van security en privacy vraagstukken. Is anonimiseren mogelijk en zo nee, welke andere invulling zonder expliciete naam-referentie is mogelijk?	
Antwoord	Het moet voor ICTU mogelijk zijn om de referentie na te gaan. Als bijvoorbeeld alleen bedrijfsnaam en telefoonnummer wordt genoemd dan moet dit naar de referent leiden zonder nader onderzoek door ICTU.	

Nr. 101	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 7.3.1
Vraag	U vraagt voor kerncompetentie 2 een referentie van "één uitgevoerde opdracht op het gebied van het uitvoeren van DPIA's en DTIA's, met een opdrachtwaarde van minimaal € 15.000,-". Het is zeer ongebruikelijk dat het uitvoeren van DPIA's én DTIA's in één opdracht plaatsvinden. Wij gaan er daarom van uit dat één opdracht op het gebied van het uitvoeren van DPIA's (met een opdrachtwaarde van minimaal € 15.000,-) volstaat om te voldoen aan kerncompetentie 2. Kunt u dat bevestigen?	
Antwoord	Nee, dit kunnen wij niet bevestigen. Voor beide (zowel DPIA als DTIA) is een referentie noodzakelijk. Inschrijver mag deze kerncompetentie aantonen door een referentie te overleggen van twee opdrachten, namelijk één op het gebied van DPIA en één op het gebied van DTIA. De opdrachtwaarde is minimaal € 15.000.	

Nr. 102	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 7.3.1
Vraag	Kunt u een indicatie geven van het verwachte aantal benodigde DTIA's?	

Antwoord	In het verleden heeft ICTU géén DTIA's uitgevoerd. De verwachting die ICTU kan maken is gebaseerd op combinatie DTIA/ DPIA, waarvan 28 opdrachten per jaar. Aan genoemde aantallen kunnen geen rechten worden ontleend.
----------	---

Nr. 103	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 7.4.1
Vraag	U geeft aan dat "Inschrijver beschikt over onderstaande kerncompetenties die worden aangetoond door het overleggen van een referentie per kerncompetentie. Er mogen dus maximaal twee referenties worden ingediend.". Er worden hier drie kerncompetenties benoemd. Betekent dit dat hier maximaal drie referenties mogen worden ingediend, in plaats van de genoemde twee?	
Antwoord	Ja, dit is inderdaad juist. De tekst in paragraaf 7.4.1. is niet correct en behoort te zijn: Er mogen dus maximaal drie referenties worden ingediend.	

Nr. 104	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 7.4.1: Technische en beroepsbekwaamheid
Vraag	Voor 7.4.1. staat vermeld dat er maximaal twee referenties mogen worden ingediend. Er zijn echter drie kerncompetenties aan te tonen. Klopt het aantal van twee referenties of mogen dit er drie zijn, in lijn met de kerncompetenties?	
Antwoord	Nee, het genoemde aantal klopt niet. De tekst in paragraaf 7.4.1. is niet correct en behoort te zijn: Er mogen dus maximaal drie referenties worden ingediend.	

Nr. 105	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 7.4 Geschiktheidseisen perceel 3
Vraag	U geeft aan dat er één referentie per kerncompetentie mag worden ingediend, gevolgd door de zin 'er mogen dus maximaal twee referenties worden ingediend'. Voor dit perceel zijn echter drie kerncompetenties beschreven: is de aanname correct dat voor perceel 3 dus maximaal drie referenties mogen worden aangeleverd?	
Antwoord	Ja, deze aanname is juist. De tekst in paragraaf 7.4.1. is niet correct en behoort te zijn: Er mogen dus maximaal drie referenties worden ingediend.	

Nr. 106	Betreft	Beschrijvend document, Paragraaf 7.5
	In paragraaf 7.5 geeft u drie referentie-eisen. Het lijkt dat door te voldoen aan referentie-eis 3 vanzelf wordt voldaan aan eisen 1 en 2. Kunt u toelichten hoe deze eisen 1 en 2 aanvullend zijn op eis 3?	
Antwoord	Inhoudelijk is dit correct. Voor de financiële omvang van de opdracht klopt dit niet automatisch. Wanneer aannemelijk wordt dat voor een referentie voor eis 3 de werkzaamheden voor afzonderlijke onderdelen ieder een omvang hadden van minimaal € 50.000, dan is de referentie voor eis 3 ook voldoende voor eisen 1 en 2.	

Nr. 107	Betreft	Beschrijvend document, Paragraaf 8.1, 8.2, 8.3, 8.4.
Vraag	Bij de subgunningscriteria op 'Competenties, kennis en kunde' en op 'Invulling MVO' wordt voor elk van de vier percelen in de vier paragrafen hetzelfde uitgevraagd. Is het de Inschrijver toegestaan om bij de beantwoording van de subgunningscriteria voor meerdere percelen antwoorden te hergebruiken?	
Antwoord	Ja dit is toegestaan, een differentiatie naar elk perceel is passend en wenselijk.	

Nr. 108	Betreft	Beschrijvend document, invulling dienstverlening perceel 1 (p. 38)
Vraag	Gaat u ervan uit dat de opdrachtnemer een op maat gemaakte Serious Game ontwikkelt (gelet op de gevraagde referentieopdracht met een minimale waarde van 100.000,- euro)?	

Antwoord	De geschiktheidseis genoemd in paragraaf 7.2.1. voor perceel 1 staat los van het gevraagde bij de gunningscriteria in paragraaf 8.1.1. De genoemde tools zijn een voorbeeld die in de uitwerking van de gunningscriteria kunnen worden meegenomen.
----------	--

Nr. 109	Betreft	Beschrijvend document, invulling dienstverlening perceel 1 (p. 38)
Vraag	Wat wordt er – naast phishing-testen, Serious Gaming en Masterclasses – qua resultaat verwacht? Is de opdrachtnemer bijvoorbeeld ook verantwoordelijk voor de organisatie en uitvoering van de activiteiten uit het bewustzijnsprogramma van ICTU?	
Antwoord	Het resultaat van de dienstverlening staat beschreven in paragraaf 2.3 per perceel. ICTU blijft eindverantwoordelijk voor de organisatie, het kan zijn dat de organisatie eventueel in de offerteaanvraag voor Nadere overeenkomst wordt meegenomen in de uitvoering. Tot de opdracht(en) behoren wel de uitvoering van de activiteiten uit het bewustzijnsprogramma en zijn voor de opdrachtnemer.	

Nr. 110	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.1.1
Vraag	Ons valt op dat in de leidraad mogelijk een fout zit. Paragraaf 8.1.1 bevat dezelfde tekst als 8.1.2. Is het mogelijk om dit na te gaan en als het inderdaad een vergissing is de juiste tekst aan te leveren?	
Antwoord	Op 31 juli jl. is een aangepaste versie van het Beschrijvend document gepubliceerd. Middels een rectificatie op 15 augustus jl. is dit nogmaals aangegeven. Beschrijvend document o.v.v. "230731_Beschrijvend document privacy- en securitydiensten v1.1 rectificatie" is de correcte versie.	

Nr. 111	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.1.1
Vraag	In paragraaf 8.1 werkt u gunningscriteria G.1 en G.2 uit. Beide uitwerkingen zijn identiek. Wij vermoeden dat de tekst bij G.1 niet juist is. Indien dat zo is, hoe wilt u deze dan aanpassen?	
Antwoord	Uw vermoeden klopt. Inmiddels is dit aangepast op 31 juli jl., zie hiervoor het Beschrijvend document o.v.v. "230731_Beschrijvend document privacy- en securitydiensten v1.1 rectificatie" dit is de correcte versie. Tevens is middels een rectificatie op 15 augustus jl. dit nogmaals aangegeven.	

Nr. 112	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.1.1, pag. 38
Vraag	U geeft aan "... de invulling van leerdoelen..." Kunt u aangeven op welke leerdoelen u hier doelt?	
Antwoord	Leerdoelen die de basis zijn voor de ontwikkeling van kennis en kunde. Deze leerdoelen kunnen per aanvraag verschillen. Wij horen graag volgens welke methode(n) u ons helpt deze leerdoelen te formuleren en hoe u de leerdoelen omzet in tool-gebruik, leermiddelen en toetsingsaanpak.	

Nr. 113	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.1.1, pag. 38
Vraag	Kunt u aangeven hoe punt 1 en punt 3 van de aspecten die gevraagd worden te beschrijven zich tot elkaar verhouden. Hier lijkt sprake te zijn van een overlap als het gaat om de 'overdracht en borging van kennis en kunde' en 'borging van kennis'.	
Antwoord	Het gaat hier om de vaardigheid (kennis en kunde) om de leermethode in de praktijk te brengen. Het trainen van de trainers.	

Nr. 114	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.1.3, pag. 39
Vraag	De mate van invulling die Opdrachtnemer kan geven aan SROI hangt volledig samen met de omvang van opdrachten en of Opdrachtnemer Nadere Opdrachten gegund krijgt. Inschrijver kunnen hier gouden bergen beloven die met een lage omzet	

	helemaal niet realistisch en haalbaar zijn. Tevens gaat het om de aanbieder die Inschrijver de Opdrachtgever doet en niet om wat zij mogelijk voor andere Opdrachtgevers doet en hier invult. Graag uw visie hierop en hoe u hiernaar kijken zult in de beoordeling.
Antwoord	De invulling van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen heeft betrekking op wat inschrijver al hieraan doet, in de eigen bedrijfsprocessen, niet zozeer voor andere Opdrachtgevers. Dit heeft zeker betrekking hebben op de invulling van de Nadere overeenkomsten binnen de Raamovereenkomst.

Nr. 115	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.2
Vraag	U vraagt om een voorbeeld van een voorbeeldrapportage risico-analyse en een opgesteld IB-plan beschikbaar te stellen. Gegeven dat dergelijke analyses en plannen gevoelige informatie bevatten kunnen wij enkel voorbeelden verstrekken met sterk geanonimiseerde en/of veralgemeniseerde informatie. Kunt u hiermee instemmen wanneer deze representatief zijn voor onze (kwaliteit van) rapportage?	
Antwoord	Geanonimiseerde informatie is toegestaan.	

Nr. 116	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.2
Vraag	U vraagt om een voorbeeld van een ingevulde DPIA en een ingevulde DTIA beschikbaar te stellen. Gegeven dat dergelijke analyses/assessments gericht zijn op gevoelige gegevensverwerking kunnen wij enkel voorbeelden verstrekken met sterk geanonimiseerde en/of veralgemeniseerde informatie. Kunt u hiermee instemmen wanneer deze representatief zijn voor onze (kwaliteit van) rapportage?	
Antwoord	Ja, hiermee kunnen we instemmen.	

Nr. 117	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.2.1 en 8.3.1
Vraag	Wij gaan ervan uit dat het vertrouwelijke karakter de gevraagde voorbeeld rapportages geanonimiseerd kunnen worden aangeleverd. Kunt u dat bevestigen?	
Antwoord	Ja, dit kunnen we bevestigen.	

Nr. 118	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.2.1. perceel 2
Vraag	Wordt met 'voorbeeldrapportages van een uitgevoerde adviesopdracht' de uitgevoerde DPIA en DTIA bedoeld of wordt een voorbeeldrapportage van een uitgevoerde adviesopdracht beschouwd als een separaat voorbeeld?	
Antwoord	Aanbestedende dienst vraagt van inschrijver 1 voorbeeld van een ingevulde DPIA, een DTIA én een privacy advies rapportage, zijnde geen DPIA of DTIA rapportage.	

Nr. 119	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.2.1. perceel 2 en 8.2.2. (p. 40-42)
Vraag	Wat wordt verwacht van een aan te leveren voorbeeldrapportage; een geanonimiseerd rapport dat is opgesteld voor een eerdere klant of een document/template waaruit de werkwijze van de opdrachtnemer blijkt?	
Antwoord	Een geanonimiseerde rapport wordt hier gevraagd. Zie ook het antwoord op vraag 123.	

Nr. 120	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.2.1.
Vraag	U vraagt voor gunningscriterium 1 van perceel 2 om twee voorbeeldrapportages van een uitgevoerde DPIA en DTIA. Het is zeer ongebruikelijk dat het uitvoeren van DPIA's én DTIA's in één opdracht plaatsvinden. Wij gaan er daarom van uit dat één voorbeeldrapportage van een uitgevoerde DPIA volstaat. Kunt u dat bevestigen?	

Antwoord	Nee, dit kunnen we niet bevestigen. Voor de uitwerking van dit gunningscriterium dient zowel een voorbeeld van een ingevulde DPIA als een voorbeeld van een ingevulde DTIA te worden toegevoegd bij de inschrijving. Deze voorbeelden kunnen van twee separate opdrachten zijn.
----------	---

Nr. 121	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.2.1
Vraag	De Franse, Oostenrijkse en Zwitserse privacy autoriteit hebben kritisch geoordeeld over de risk-based aanpak van het sjabloon 'IAPP - EU SCC Transfer Impact Assessment'. Geeft bovenstaande aanbestedende dienst de aanleiding om een eigen format DTIA te ontwikkelen of houdt zij vast aan bovengenoemd format?	
Antwoord	Aanbestedende vindt het niet wenselijk dat er een eigen format DTIA wordt ontwikkeld door opdrachtnemer. Het genoemde format houden we vooralsnog aan, tenzij er een ander Europees aanvaarde standaard wordt ontwikkeld.	

Nr. 122	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.2.1
Vraag	Een gangbaar sjabloon om internationale datadoorgifte mee te toetsen is het 'IAPP - EU SCC Transfer Impact Assessment'. Wenst ICTU voor het uitvoeren van DTIA, en afhankelijk van het land van internationale datadoorgifte, gebruik te maken van IAPP-format of heeft Inschrijver de ruimte om - in afstemming - internationale datadoorgifte andersoortig te toetsen?	
Antwoord	Nee, dit wenst ICTU niet, tenzij er een ander Europees aanvaarde standaard wordt ontwikkeld.	

Nr. 123	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.2.1
Vraag	U benoemt "Inschrijver dient voorbeeldrapportages te overleggen van een door uw organisatie uitgevoerde adviesopdracht. De te overleggen rapportage is representatief voor de kwaliteit die Inschrijver aan ICTU zal leveren". De inhoud van de rapportages die wij voor opdrachtnemers opstellen is vertrouwelijk. Anonimisering biedt slechts beperkt oplossing, omdat onze ervaring leert dat de specifieke inhoud van de materie het erg lastig maakt om een rapportage voldoende te anonimiseren, omdat materie vaak Opdrachtgever-specifiek is. Kan volstaan worden met een rapportage voor fictieve opdrachtgever en met fictieve inhoud, die een voldoende representatief beeld geeft van de kwaliteit die u van Opdrachtnemer mag verwachten?	
Antwoord	Het is akkoord om een rapportage voor een fictieve opdrachtgever in te dienen. Daarbij dient dan wel een korte schets van die fictieve opdrachtgever en diens activiteiten meegeleverd te worden.	

Nr. 124	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.2.1: Perceel 2: Invulling dienstverlening (G1), pagina 40
Vraag	Dit onderdeel heeft slechts betrekking op privacy-adviesdiensten m.b.t. de uitvoering van DPIA en DTIA en ondersteuning bij het opstellen van verwerkersovereenkomsten. In het onderdeel 2.3.8. wordt daarnaast ook aandacht besteed aan het meer algemene onderdeel 'Juridisch privacy-advies, waarin andere onderdelen benoemd staan. Mag dit algemene 'juridisch privacy-advies' ook terugkomen bij het aantonen van de kerncompetenties van 8.2.1?	
Antwoord	Ja, dit mag.	

Nr.125	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.2.2
Vraag	U vraagt aan de inschrijver om "de wijze waarop Inschrijver invulling geeft aan training en opleiding van medewerkers" te beschrijven. Wilt u een algemeen beeld van de medewerkers verkrijgen of de invulling specifiek per medewerker?	
Antwoord	Een algemene beschrijving verwachten we bij invulling van subonderdeel 2.	

Nr. 126	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.3.1
Vraag	Wat bedoelt u precies met "enterprise en proces security"?	
Antwoord	Met enterprise bedoelen we organisatiebrede (ICTU) adviezen. Proces security is gericht op processen bijvoorbeeld binnen afdelingen en/of opdrachten van ICTU.	

Nr. 127	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8.4.1
Vraag	U benoemt als onderdeel van de gevraagde adviesdiensten de mogelijkheid tot advies non-assurance rapportages. Diverse van de gevraagde adviesdiensten onder perceel 3, zoals het uitvoeren van fit/gap analyses en risico-analyses kunnen als non-assurance advies opdrachten worden geclassificeerd. U geeft expliciet aan scheiding tussen beide percelen te wensen om onafhankelijkheid te borgen. Kunt u daarom het de verwachte scheiding en het onderscheid tussen beide percelen nader duiden?	
Antwoord	Het belangrijkste verschil is dat percelen 2 en 3 adviserend van aard zijn, terwijl perceel 4 toetsend van aard is. Bij een concrete aanvraag zullen de interne kwaliteitsprocessen van ICTU ervoor zorgen dat de uitvraag gedaan wordt binnen het juiste perceel.	

Nr. 128	Betreft	Beschrijvend document, paragraaf 8
Vraag	U stelt bij in te leveren documenten een maximum aantal bladzijdes. Wij willen graag een voorblad en een inhoudsopgave toevoegen, kunt u svp bevestigen dat deze niet meetellen bij het maximum aantal bladzijdes?	
Antwoord	Ja, dit kunnen we bevestigen een voorblad en inhoudsopgave tellen niet mee in het toegestane aantal pagina's.	

Nr. 129	Betreft	Beschrijvend document, format inschrijving
Vraag	Heeft u een voorkeur voor het bestandsformat waarin de inschrijving zal worden aangeboden? Behoort een opzet in PowerPoint dat uiteindelijk wordt aangeboden als pdf-bestand tot de mogelijkheden?	
Antwoord	Ja, mits het voldoet aan het maximum aantal toegestane pagina's.	

Nr. 130	Betreft	Beschrijvend document, format specifieke opdrachten
Vraag	Dienen de op te leveren producten, zoals DPIA's en risicoanalyses, te worden opgeleverd op KPMG-papier of ICTU-papier? Of is dat afhankelijk van de nadere opdracht?	
Antwoord	Dit is afhankelijk van de opdracht/ Nadere overeenkomst.	

Nr. 131	Betreft	Bijlage 1 Raamovereenkomst Artikel 2.1 en Artikel 5.1
Vraag	Artikel 2.1 en artikel 5.1: 'ICT zal opdrachtnemer oproepen via een nadere oproep tot mededinging ofwel zonder mededinging tot een offerteaanvraag. We gaan ervan uit dat ICTU een oproep tot mededinging zal hanteren als de raamovereenkomst met meer dan 1 opdrachtnemer is gesloten, en dat een oproep zonder mededinging wordt gehanteerd als de raamovereenkomst met 1 opdrachtnemer is gesloten, klopt dat? Als onze aanname niet klopt, verzoeken we ICTU toe te lichten op grond van welke objectieve criteria de keuze wordt gemaakt om wel of niet te kiezen voor nadere concurrentiestelling.	

Nr. 131	Betreft	Bijlage 1 Raamovereenkomst Artikel 2.1 en Artikel 5.1
Antwoord	Nee, deze aanname klopt niet. ICTU hanteert grotendeels de gunning van Nadere overeenkomsten via mini-competitie. Alleen bij spoed opdrachten zal ICTU zonder nadere concurrentiestelling gunnen (1:1 gunning), ICTU zorgt ervoor dat 'om en om' de Nadere overeenkomsten worden verdeeld. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de omvang van de Nadere overeenkomst. Van een 'spoed opdracht' is sprake, indien de doorlooptijd vanaf versturen offerteaanvraag tot voorlopige gunning binnen dertig (30) kalenderdagen is.	

Nr. 132	Betreft	Bijlage 1, Raamovereenkomst, Artikel 2.3
Vraag	Uit dit artikel blijkt dat de overeenkomst, de Nadere overeenkomst en de ARVODI-2018 prevaleren boven de Nota's van Inlichtingen (Nvl's), terwijl partijen tijdens de vragenronde en via de Nvl's de mogelijkheid krijgen aanpassingen op de overeenkomst overeen te komen. Kunt u bevestigen dat de afwijkingen die partijen overeenkomen in de Nvl's, worden verwerkt in de overeenkomst?	
Antwoord	Ja dit kan Aanbestedende dienst bevestigen. De afwijkingen die in de Nota van inlichtingen worden genoemd worden verwerkt in de definitieve Raamovereenkomst.	

Nr. 133	Betreft	Bijlage 1, Raamovereenkomst, Artikel 2.3
Vraag	Artikel 2.3 van de raamovereenkomst: volgorde van documenten In artikel 2.3 van de raamovereenkomst is de volgorde van documenten opgenomen. De volgorde lijkt ons niet juist. In de Nadere overeenkomst kunnen nadere afspraken worden gemaakt, waarbij kan worden afgeweken van de raamovereenkomst. Onzes inziens zou dan ook de Nadere overeenkomst voor de raamovereenkomst moeten komen. Kunt u daarmee akkoord gaan? Zo nee, waarom niet? Daarnaast staan de Nvl's opgenomen als vierde document in de volgorde van documenten. Kunt u bevestigen, dat u eventuele aanpassingen zoals overeengekomen in de Nvl direct zult verwerken in de betreffende documenten? Zo nee kunt u dan de Nvl als eerste in de volgorde van documenten plaatsen zodat ze eventuele antwoorden op de vragen ook daadwerkelijk betekenis hebben?	
Antwoord	Ja dit kan Aanbestedende dienst bevestigen. De afwijkingen die in de Nota van inlichtingen worden genoemd worden verwerkt in de definitieve Raamovereenkomst.	

Nr. 134	Betreft	Bijlage 1, Raamovereenkomst, Artikel 2.3 en Bijlage 2, Nadere overeenkomst, Artikel 2.2
Vraag	Omdat in de Nota van Inlichtingen afwijkingen op de overeenkomst kunnen worden overeengekomen en de stukken behorende bij de aanbesteding ook worden genuanceerd, stellen wij voor de Nota van Inlichtingen expliciet toe te voegen bovenaan de rangorde opgenomen in artikel 2.3 van de Raamovereenkomst en 2.2 Nadereovk. Kunt u hiermee instemmen?	
Antwoord	Nee, hier stemt Aanbestedende dienst niet mee in. De afwijkingen die in de Nota van inlichtingen worden genoemd worden verwerkt in de definitieve Raamovereenkomst.	

Nr. 135	Betreft	Bijlage 1, Raamovereenkomst, Artikel 4.3
Vraag	De overeenkomst kan eenzijdig door u worden verlengd. Wij wensen de mogelijkheid te hebben een verlenging te weigeren. Onder omstandigheden kan in redelijkheid niet van ons verwacht worden in te stemmen met een verlenging. Wij stellen voor aan artikel 4.3 de volgende zin toe te voegen: "Het staat Opdrachtnemer vrij deze verlenging te weigeren." Gaat u daarmee akkoord?	
Antwoord	Aanbestedende dienst gaat hiermee akkoord.	

Nr. 136	Betreft	Bijlage 1, Raamovereenkomst, Artikel 4.3
Vraag	Artikel 4.3 van de raamovereenkomst: eenzijdige verlening opdrachtgever Opdrachtgever kan de raamovereenkomst 2 keer met 1 jaar eenzijdig verlengen. Dit artikel biedt geen mogelijkheid voor opdrachtnemer om niet in te stemmen met de verlenging. Onzes inziens zou de opdrachtnemer die mogelijkheid wel moeten hebben (bijv. om redenen van wijzigingen in personeel of bedrijfsvoering, financiële situatie, etc). Kunt u derhalve akkoord gaan met het toevoegen aan dit artikel van de mogelijkheid voor opdrachtnemer om niet met de verlenging in te stemmen, uiteraard met inachtneming van een redelijke termijn in het licht van het moeten contracteren met een andere partij door opdrachtgever?	
Antwoord	Aanbestedende dienst gaat hiermee akkoord. In artikel 4.3. wordt de volgende zin toegevoegd: "Het staat Opdrachtnemer vrij deze verlenging te weigeren."	

Nr. 137	Betreft	Bijlage 1, Raamovereenkomst Artikel 4.3
Vraag	Artikel 4.3: 'de verlenging van de looptijd van de Raamovereenkomst is eenzijdig voorbehouden aan ICTU'. Wij vinden het binnen een professionele relatie passen dat voor een dergelijk besluit ook de instemming van de opdrachtnemer nodig. We verzoeken u dit toe te voegen aan artikel 4.3.	
Antwoord	Aanbestedende dienst gaat hiermee akkoord. In artikel 4.3. wordt de volgende zin toegevoegd: "Het staat Opdrachtnemer vrij deze verlenging te weigeren."	

Nr. 138	Betreft	Bijlage 1 Raamovereenkomst, Artikel 5.2 en 5.4
Vraag	Opdrachtnemer acht het overeenkomen van boetes niet redelijk gezien opdrachtgever reeds andere middelen ter beschikking heeft (ontbinden of vorderen nakoming) indien opdrachtnemer niet of niet tijdig reageert. Kan opdrachtgever instemmen met het laten vervallen van de boete? Is opdrachtgever daarnaast bereid om termijn aan te passen naar 7 werkdagen (gezien de consequenties van het niet (tijdig) indienen?)	
Antwoord	Nee, de boete vervalt niet en de termijn wordt niet aangepast. In art 5.4 van de Raamovereenkomst staat dat Opdrachtgever een boete KAN opleggen. ICTU gaat er niet van uit dat het opleggen van een boete nodig zal zijn, maar deze boete kan wel een zekere incentive zijn dat in elk geval offertes worden aangeboden en ontbinding op grond van artikel 5.7 Raamovereenkomst eveneens niet nodig zal zijn.	

Nr. 139	Betreft	Bijlage 1, Raamovereenkomst, Artikel 5.4
Vraag	Artikel 5.4 van de raamovereenkomst: boete bij het niet doen van een offerte Wij kunnen niet akkoord gaan met het opleggen van een boete zoals deze volgt uit artikel 5.4 van de raamovereenkomst. Met het aangaan van de raamovereenkomst, gaan wij ook de commitment aan om offertes in te dienen. Het opleggen van een boete is onzes inziens dan ook niet nodig als extra incentive. Wij wensen een prettige samenwerking met elkaar aan te gaan op basis van een bepaalde vorm van gelijkheid. Een boete draagt hier niet aan bij. Kunt u akkoord gaan met het schrappen van dit gedeelte uit artikel 5.4 van de raamovereenkomst? Zo nee, waarom niet?	
Antwoord	ICTU gaat niet akkoord. In art 5.4 van de Raamovereenkomst staat dat Opdrachtgever een boete KAN opleggen. ICTU gaat er niet van uit dat het opleggen van een boete nodig zal zijn, maar deze boete kan wel een zekere incentive zijn dat in elk geval offertes worden aangeboden en ontbinding op grond van artikel 5.7 Raamovereenkomst eveneens niet nodig zal zijn.	

Nr. 140	Betreft	Bijlage 1, Raamovereenkomst, Artikel 5.5
Vraag	Kan opdrachtgever toelichten welke omstandigheden zij als een redelijke grond zou beschouwen? Valt daar ook onder een tekort aan personeel of overmacht?	
Antwoord	Overmacht is beschreven in artikel 22 van ARVODI 2018. Dit is een redelijke grond. Tekort aan personeel wordt niet als overmacht gezien en opdrachtgever kan per situatie de redelijkheid beoordelen.	

Nr. 141	Betreft	Bijlage 2, Nadere overeenkomst, Artikel 2.2: volgorde van documenten
Vraag	In artikel 2.2 van de nadere overeenkomst wordt gesproken over de volgorde van documenten. Hierbij komt de raamovereenkomst voor de nadere overeenkomst. Dat lijkt ons niet juist, zeker niet nu uit artikel 1.1 van de nadere overeenkomst ook blijkt, dat in de nadere overeenkomst kan worden afgeweken van de raamovereenkomst. Wanneer de raamovereenkomst in volgorde voor de nadere overeenkomst zou komen, hebben deze afwijkingen in de nadere overeenkomst geen betekenis. Bent u bereid om de volgorde van documenten aan te passen en de nadere overeenkomst hier bovenaan te zetten? Zo nee, waarom niet?	
Antwoord	In artikel 2.3 van de Raamovereenkomst en artikel 2.2 van de Nadere overeenkomst is het volgende opgenomen "tenzij Partijen expliciet hiervan afwijken met een bijlage van recentere datum". Dit geeft voldoende ruimte om in de Nadere overeenkomst expliciet een afwijking op te nemen. Om die reden kan de volgorde gehandhaafd blijven.	

Nr. 142	Betreft	Bijlage 2, Nadere overeenkomst, Artikel 2.4
Vraag	Indien wij de diensten niet binnen de overeengekomen termijn verrichten, zijn wij een boete verschuldigd. Met een boete op het overschrijden van een termijn kunnen wij niet instemmen. Ervoor zorgen dat termijnen gehaald worden is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van partijen, niet slechts een verantwoordelijkheid van opdrachtnemer. Indien u niet tijdig alle informatie verstrekt die wij nodig hebben voor een correcte uitvoering van de opdracht, kan het voorkomen dat de opdracht wordt vertraagd. Het boetebeding kan dan voor discussie zorgen tussen partijen, omdat wij vinden dat de reden voor vertraging aan u toerekenbaar is of omgekeerd. Dit leidt tot een onwenselijke situatie. Wij zijn van mening dat u voldoende contractuele en wettelijke mogelijkheden heeft, indien wij een verplichting uit de overeenkomst niet nakomen. Bent u gelet op het voorgaande bereid artikel 2.4 te schrappen?	
Antwoord	Aanbestedende dienst is niet bereid artikel 2.4 te schrappen. De betreffende termijn van artikel 2.4 wordt gezamenlijk besproken, waarbij ook verlenging mogelijk is. Artikel 20 ARVODI 2018 is vervolgens van toepassing bij dreigende vertraging. ICTU zal bij redelijke gronden de voorgestelde maatregelen niet onthouden. Artikel 21 ARVODI is vervolgens van toepassing indien sprake is van toerekenbare tekortkoming.	

Nr. 143	Betreft	Bijlage 2, Nadere overeenkomst, Artikel 2.4
Vraag	In artikel 2.4 van de nadere overeenkomst is opgenomen, dat naast een boete ook een schadevergoeding kan worden gevorderd wanneer de diensten niet binnen de afgesproken termijn plaatsvinden. Wij kunnen niet akkoord gaan met een dergelijke boete vanwege de hoogte van de boete en het feit dat naast de boete ook een schadevergoeding kan worden gevorderd. We zouden dan ook willen verzoeken om het recht tot het vorderen van een boete te verwijderen uit de nadere overeenkomst. Kunt u daarmee akkoord gaan? Zo nee, waarom niet?	
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 142.	

Nr. 144	Betreft	Bijlage 2, Nadere overeenkomst, Artikel 2.4
Vraag	Artikel 2.4 regelt de mogelijkheid van een boete. Opdrachtnemer accepteert geen boetebepalingen. De afweging van een medewerker om wel of geen deliverables op te leveren dient uitsluitend gebaseerd te zijn op wet- en regelgeving en/of een professionele afweging en mag niet beïnvloed worden door een mogelijke dreiging van het verbeuren van een boete. Daarnaast is het overeenkomen van boetes niet noodzakelijk omdat in de wet een vangnet is opgenomen ten aanzien van aansprakelijkheid van de dienstverlener en de daaruit voortvloeiende plicht tot vergoeding van schade, in geval van schending van de verplichtingen uit de overeenkomst. Op grond van het bovenstaande stellen wij voor artikel 2.4 te laten vervallen. Kunt u bevestigen dat deze bepaling buiten toepassing wordt verklaard?	
Antwoord	Zie hiervoor het antwoord op vraag 142.	

Nr. 145	Betreft	Bijlage 3, Programma van Eisen, Eis 1
Vraag	U geeft aan: "minimaal HBO-Informatica". Wij verwachten echter dat hier niet de nadruk ligt op de opleidingsrichting, maar op het werk- en denkniveau waarbij dit ook een andere opleidingsrichting kan zijn. Bijvoorbeeld in het kader van het bewerkstelligen van gedragsverandering. Kunt u bevestigen dat het hier om minimaal HBO werk- en denkniveau gaat?	
Antwoord	Ja dit kan Aanbestedende dienst bevestigen, het betreft hier werk- en denkniveau.	

Nr. 146	Betreft	Bijlage 3, Programma van Eisen, Eis 1
Vraag	In hoeverre dient het personeel dat betrokken is bij de uitvoering van de privacy- en security-diensten voor ICTU te beschikken over minimaal HBO-Informatica werk- en denkniveau? Voor diverse privacy-diensten is het namelijk niet per se nodig dat het personeel over HBO-informatica werk- en denkniveau beschikt; een afgeronde rechtenstudie zou in dat geval meer toegevoegde waarde hebben.	
Antwoord	Deze eis, nummer 1 in Programma van eisen, wordt aangepast naar minimaal HBO werk- en denkniveau.	

Nr. 147	Betreft	Bijlage 3, Programma van Eisen, Eis 1
Vraag	Hoe strikt houdt u vast aan het vereiste van twee jaar werkervaring voor het personeel dat betrokken is bij de uitvoering van de diensten voor ICTU? Kunt u er bijvoorbeeld mee akkoord gaan als personeel wordt ingezet dat wellicht nog geen twee jaar werkervaring heeft, maar de diensten uitvoert onder de nauwe aansturing van iemand met meer ervaring?	
Antwoord	In het algemeen is de inzet van minder ervaren medewerkers acceptabel, zolang een meer ervaren medewerker de supervisie en opdrachtverantwoordelijkheid heeft. Eventuele risico's (bv langere doorlooptijd, meerwerk) van de inzet van minder ervaren medewerkers is voor rekening van de Opdrachtnemer. Voor opdrachten/ Nadere overeenkomsten kan inzet van minder ervaren medewerkers niet gewenst zijn. Dit wordt door ICTU dan aangegeven in de offerteaanvraag.	

Nr. 148	Betreft	Bijlage 3, Programma van Eisen, Eis 1
Vraag	U benoemt "Het personeel dat betrokken is bij de uitvoering van de privacy- en security-diensten voor ICTU heeft minimaal HBO-Informatica werk en denkniveau, minimaal twee jaar werkervaring met het betreffende type werk en is Nederlandssprekend en -schrijvend". Informatica is slechts ten dele relevant voor dienstverlening die u in alle percelen uitvraagt, en bijvoorbeeld niet voor Perceel 1 en 2. Staat u er voor open om dit te herformuleren tot "HBO werk- en denkniveau"?	
Antwoord	Ja, deze eis wordt aangepast naar minimaal HBO werk- en denkniveau.	

Nr. 149	Betreft	Bijlage 3, Programma van Eisen, Eis 1
Vraag	Kunt u aangeven dat u hier doelt HBO-Informatica of vergelijkbaar? Privacy experts hebben bijvoorbeeld niet per se een informatica-opleiding.	
Antwoord	Deze eis, nummer 1 in Programma van eisen, wordt aangepast naar minimaal HBO werk- en denkniveau.	

Nr. 150	Betreft	Bijlage 3, Programma van eisen, Eis 2
Vraag	Dit artikel bepaalt dat u kunt vorderen dat onze werknemers voor aanvang van de werkzaamheden een Verklaring Omtrent Gedrag (hierna: VOG) aan u zullen overleggen. Kunt u aangeven of het voor u noodzakelijk is om een VOG te ontvangen? Wij dienen namelijk, net als u, de wettelijke verplichtingen uit de Algemene verordening gegevensbescherming te volgen. Wij zijn derhalve slechts bereid om een VOG van onze medewerkers te overleggen indien dat voor u noodzakelijk is en u een gerechtvaardigd belang heeft voor de verwerking van deze persoonsgegevens. Als zelfstandig verwerkingsverantwoordelijke ligt de verantwoordelijkheid voor deze rechtmatigheidstoets bij u maar wij willen graag bevestigd zien dat deze toets ook heeft plaatsgevonden alvorens wij de VOG's van onze medewerkers verstrekken. Kunt u dit bevestigen?	
Antwoord	Eis 2 in het Programma van eisen is aangepast betreft Verklaring Omtrent Gedrag en is als volgt: Personeel dat de opdracht uitvoert voor ICTU dient te beschikken over een actuele Verklaring omtrent Gedrag (VOG) op basis van het van relevante screeningsprofiel voor de opdrachtcontext. ICTU stelt de VOG-vereisten op, het personeel van opdrachtnemer vraagt de VOG aan. De kosten van de VOG zijn voor opdrachtnemer. Opdrachtnemer stelt de VOG op verzoek beschikbaar aan ICTU.	

Nr. 151	Betreft	Bijlage 3, Programma van Eisen, Eis 2
Vraag	In het kader van de bescherming van de privacy van onze medewerkers en uit hoofde van goed werkgeverschap achten wij het bezwaarlijk om een VOG van onze medewerkers te overleggen. In dat kader willen wij het volgende voorstellen. Wij zullen indien aan de orde, als opdrachtnemer richting opdrachtgever volledig instaan voor de kwaliteit en integriteit van de door ons ten behoeve van de opdracht bij opdrachtgever in te zetten medewerkers. Desgewenst zijn wij bereid om voorafgaand aan de opdracht een pre-employment screening uit te voeren met betrekking tot die medewerkers die wij ten behoeve van deze opdracht bij u zullen inzetten en zijn wij tevens bereid de uitkomst daarvan aan u te bevestigen. Kunt u er met inachtneming van het voorgaande mee akkoord gaan, dat het in te zetten personeel geen VOG hoeft te overleggen? Zo nee, waarom niet?	

Nr. 151	Betreft	Bijlage 3, Programma van Eisen, Eis 2
Antwoord	Nee, Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Per opdracht/ Nadere overeenkomst is een VOG noodzakelijk. Wel kan de aard van de VOG variëren en gaat het per opdracht/ Nadere overeenkomst alleen om een relevante screeningsprofiel voor de betreffende opdracht die wordt uitgevoerd. https://www.justis.nl/producten/verklaring-omtrent-het-gedrag-vog/beoordeling-besluit-en-bezwaar/screeningsprofielen-vog-np Een VOG is verplicht voor alle werkzaamheden bij/voor/namens ICTU. ICTU vraagt van alle medewerkers en ingehuurde medewerkers/ opdrachttuitvoerders een VOG te overleggen als zij werkzaamheden voor ICTU uitvoeren. Een VOG beschikbaar wordt gesteld op verzoek van ICTU indien dit noodzakelijk is. Eis 2 in het Programma van eisen is aangepast betreft Verklaring Omtrent Gedrag en is als volgt: Personeel dat de opdracht uitvoert voor ICTU dient te beschikken over een actuele Verklaring omtrent Gedrag (VOG) op basis van het van relevante screeningsprofiel voor de opdrachtcontext. ICTU stelt de VOG-vereisten op, het personeel van opdrachtnemer vraagt de VOG aan. De kosten van de VOG zijn voor opdrachtnemer. Opdrachtnemer stelt de VOG op verzoek beschikbaar aan ICTU.	

Nr. 152	Betreft	Bijlage 3, Programma van eisen, Eis 3
Vraag	Wij achten het niet wenselijk dat u het recht heeft om het personeel dat de audits uitvoert een screening of veiligheidsonderzoek te (laten) ondergaan naar de naleving van de overeenkomst. Op onze werknemers rusten reeds vergaande geheimhoudings- en integriteitsplichten. Zowel op grond van de op hen van toepassing zijnde gedrags- en beroepsregelgeving, als op basis van de arbeidsovereenkomst die zij hebben getekend. Wij zullen als werkgever altijd instaan voor het handelen van onze werknemers, ook in geval zij deze plichten schenden. Wij verzoeken u gelet op het voorgaande eis 3 buiten toepassing te verklaren, gaat u hiermee akkoord? Indien u hiertoe niet bereid bent wensen wij dit artikel zo aan te passen dat daarmee uw recht deels wordt beperkt. Wij stellen voor dat, indien u voornemens bent het personeel dat de audit uitvoert een screening of veiligheidsonderzoek te laten ondergaan, voorafgaand overleg plaatsvindt tussen partijen. Wij achten het daarnaast redelijk dat u slechts een screening of veiligheidsonderzoek wil laten ondergaan als daarvoor gegronde redenen bestaan. Verder dient u de kosten van een dergelijke onderzoek inclusief de tijdsbesteding door ons personeel te dragen, aangezien u deze wil (laten) uitvoeren. Bent u bereid op grond van het voorgaande eis 3 als volgt op te nemen: "Het personeel dat de audits uitvoert is bereid in incidentele gevallen een screening of veiligheidsonderzoek te ondergaan, doch uitsluiten indien ICTU gegronde redenen heeft voor dit onderzoek. De kosten voor het laten uitvoeren van de screening of het veiligheidsonderzoek zijn voor ICTU. De tijdsbesteding door personeel van de opdrachtnemer is tevens voor rekening van ICTU."	
Antwoord	Aanbestedende dienst gaat hiermee niet akkoord. Opdrachtgevers van ICTU kunnen dit vereisen.	

Nr. 153	Betreft	Bijlage 3, Programma van Eisen, Eis 4
Vraag	In uw programma van eisen stelt u een offerte binnen 5 werkdagen na ontvangst van de offerteaanvraag. Bent u bereid deze eis aan te vullen met de voorwaarde dat de aanvraag de benodigde informatie omvat om een gedegen voorstel uit te kunnen brengen en indien aanvullende informatie benodigd is een intake gesprek voorafgaat?	
Antwoord	In de offerteaanvraag voor elke Nadere overeenkomst wordt ook tijd gegeven voor eventuele vragen en/of vraaggesprekken. Deze eis blijft behouden, tenzij in de offerteaanvraag andere termijnen worden genoemd.	

Nr. 154	Betreft	Bijlage 3, Programma van Eisen, Eis 4
Vraag	U benoemt "Opdrachtnemer brengt binnen vijf werkdagen na ontvangst van de offerteaanvraag een nadere offerte uit". Het is in veel situaties altijd nodig of mogelijk om snel een offerte uit te brengen: soms is een nadere analyse of zijn vraaggesprekken nodig om tot de kern van de vraag te komen. Bent u, gelet op het voorgaande, de betreffende zin aan te vullen met "..., tenzij anders overeengekomen tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer".	
Antwoord	In de offerteaanvraag voor elke Nadere overeenkomst wordt ook tijd gegeven voor eventuele vragen en/of vraaggesprekken. Deze eis blijft behouden, tenzij in de offerteaanvraag andere termijnen worden genoemd.	

Nr. 155	Betreft	Bijlage 3, Programma van Eisen, Eis 5
Vraag	In uw programma van eisen stelt u dat ICTU de startdatum tot tien werkdagen van tevoren kan worden gewijzigd naar een startdatum tot een maximaal uitstel van 40 werkdagen en indien langer hiervoor wederzijdse goedkeuring nodig is. Is onze aanname juist dat deze wijziging altijd met wederzijdse afstemming plaats zal vinden en geen eenzijdige wijziging zal betreffen?	
Antwoord	Nee. ICTU zal uiteraard met Opdrachtnemer in overleg treden wanneer uitstel van de startdatum nodig is, maar bepaalt uiteindelijk eenzijdig het feitelijke uitstel.	

Nr. 156	Betreft	Bijlage 3, Programma van Eisen, Eis 5
Vraag	De startdatum van een opdracht kan door Opdrachtgever tot tien werkdagen van tevoren worden gewijzigd met een maximale uitstel van 40 dagen. Kan dit worden aangepast naar een periode van 20 werkdagen van tevoren waarmee de Opdrachtgever nog de startdatum mag wijzigen of dat de maximale uitstel van 40 dagen naar beneden bijgesteld mag worden?	
Antwoord	Nee, de dynamiek binnen de overheid geeft hiervoor geen ruimte.	

Nr. 157	Betreft	Bijlage 3, Programma van eisen, Eis 14
Vraag	'De definitieve rapportage wordt digitaal aangeleverd in pdf'. Wellicht is het raadzaam om rapportages als PDF/A aan te leveren?	
Antwoord	Bij voorkeur een PDF format dat voldoet aan de overheidsstandaarden (forum standaardisatie) die worden gesteld aan PDF: PDF 1.7, PDF/A-1, PDF/A-2 of PDF/UA https://forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/pdf-nen-iso#_Toetsingsinformatie_	

Nr. 158	Betreft	Bijlage 3, Programma van eisen, Eis 16
Vraag	De genoemde termijn voor het verwerken van het reviewcommentaar is kort als dit inclusief de tijd is die voor ICTU nodig is voor het opstellen van reviewcommentaar. Kan Opdrachtgever bevestigen dat de verwerkingstermijn van twee weken ingaat op het moment dat ICTU het reviewcommentaar heeft gedeeld, of is Opdrachtgever bereid om de termijnen in overleg aan te passen per opdracht of in algemene zin?	
Antwoord	De verwerkingstermijn van twee weken gaat in op het moment dat ICTU het reviewcommentaar heeft gedeeld.	

Nr. 159	Betreft	Bijlage 3, Programma van Eisen, Eis 18
Vraag	Vaak zien we lange doorlooptijden op onder meer DPIA's die zelfs kunnen oplopen tot 10 a 12 weken, ook afhankelijk van de review door de klant. Gaat Opdrachtgever akkoord met het voorstel om facturering te wijzigen in twee (bijvoorbeeld 50-50) of drie termijnen (bijvoorbeeld 40-40-20), in algemene zin of in overleg per opdracht?	
Antwoord	Nee, hiermee gaat Aanbestedende dienst niet akkoord.	

Nr. 160	Betreft	Bijlage 3, Programma van eisen, Eis 23
Vraag	Wat zijn de KPI's voor de klanttevredenheidsuitvraag?	
Antwoord	Er zijn géén KPI's voor de klanttevredenheid over de uitgevoerde Nadere overeenkomst.	

Nr. 161	Betreft	Bijlage 3, Programma van eisen, Eis 23
Vraag	Valt de klanttevredenheidsuitvraag binnen de scope van de Nadere overeenkomst of zijn deze kosten voor Opdrachtnemer?	
Antwoord	De klanttevredenheid is onderdeel van contractmanagement en behoort onder de Raamovereenkomst. Dit behoort niet onder de scope van de Nadere overeenkomst en kosten hiervoor zijn voor rekening van Opdrachtnemer.	

Nr. 162	Betreft	Bijlage 3, Programma van eisen, Eis 23
Vraag	M.b.t. de klanttevredenheidsuitvraag: hoe wordt subjectieve oordeelsvorming voorkomen?	
Antwoord	Niet. Tevredenheid is per definitie subjectief.	

Nr. 163	Betreft	Bijlage 3, Programma van eisen, Eis 23
Vraag	Hebben de uitkomsten van de klanttevredenheidsuitvraag gevolgen voor gunning van volgende Nadere overeenkomsten? Zo ja, welke gevolgen? En welke criteria?	
Antwoord	Nee de uitkomst van de klanttevredenheid over de uitgevoerde Nadere overeenkomst hebben geen invloed op de gunning van opvolgende Nadere overeenkomsten.	

Nr. 164	Betreft	Bijlage 3, Programma van Eisen, Eis 24 en 25
Vraag	Kunt bevestigen dat de auditrapportages ondertekend dienen te worden door een RE?	
Antwoord	Wanneer ondertekening door een RE noodzakelijk is, zal dat expliciet worden aangegeven in de offerteaanvraag voor de opdracht/ Nadere overeenkomst.	

Nr. 165	Betreft	Bijlage 3, Programma van eisen, Eis 25
Vraag	'De uitvoer van de betreffende audits dient uitgevoerd te worden volgens een algemeen erkende aanpak'. Wat verstaat ICTU onder een algemeen erkende aanpak?	

Antwoord	Een vanuit de beroepsgroep (bijvoorbeeld NOREA, ISACA) erkende aanpak danwel een aanpak die als good practice aantoonbaar veelvuldig wordt toegepast in/bij Nederlandse overheden.
----------	--

Nr. 166	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 4.1 tot en met 4.5
Vraag	De artikelen 4.1 tot en met 4.5 ARVODI passen niet bij de specifieke aard van de Diensten die Opdrachtnemer zal verrichten, waarbij de toegevoegde waarde bestaat uit een intellectuele prestatie. De expertise die Opdrachtnemer heeft, in aanvulling op de eigen kennis van medewerkers van Opdrachtgever, laat zich lastig beoordelen, door Opdrachtgever zelf. Bovendien willen wij voorkomen dat de onafhankelijke positie van Opdrachtnemer, als professioneel dienstverlener, in het geding komt. Wij kunnen ons echter wel voorstellen dat Opdrachtgever de deliverables/resultaten van de Diensten wil toetsen aan de overeengekomen criteria en die controle in eigen hand wil houden. Wij stellen daarom de volgende alternatieve tekst voor: <i>"Opdrachtgever zal de deliverables controleren op alle materiele aspecten en overeengekomen criteria zoals vastgelegd in de Overeenkomst en de uitkomst van zulk een controle communiceren aan Opdrachtnemer binnen 5 werkdagen na oplevering van de deliverables, bij gebreke waarvan Opdrachtgever de oplevering als geaccepteerd zal beschouwen."</i> Indien de deliverables niet voldoen aan de afspraken, stellen wij voor terug te vallen op de wettelijke bepalingen, bevoegdheden en maatregelen die Opdrachtgever voor handen staan. In het geval deze tekst niet acceptabel is, kunt u de tekst dan aanpassen in voor u acceptabele vorm? Kunt u voorts bevestigen dat, waar gerefereerd wordt aan goedkeuring/beoordeling en acceptatie, in het kader van de Overeenkomst wordt bedoeld op de definitie van keuring zoals door ons in deze kolom voorgesteld?	
Antwoord	Niet akkoord. Artikel 4 ARVODI 2018 is bedoeld om de kwaliteit van de opgeleverde Diensten te toetsen met acceptatie vooraf aan betaling. De definitie van Diensten is opgenomen in de Raamovereenkomst en Nadere overeenkomst, daarmee zijn de afspraken en wet- en regelgeving van toepassing. Tekst blijft ongewijzigd.	

Nr. 167	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 6.2
Vraag	Gelet op de aard van de dienstverlening, waarbij het gaat om het verrichten van een intellectuele prestatie, dient het voor Opdrachtnemer mogelijk te zijn de personen die zijn belast met de uitvoering van de werkzaamheden te vervangen indien Opdrachtnemer dat voor een correcte uitvoering van de werkzaamheden nodig acht. Wij stellen daarom voor de artikelen 6.1 en 6.2 als volgt te laten luiden: <i>"Opdrachtnemer zal personen die belast zijn met de uitvoering van de diensten tijdelijk of definitief mogen vervangen. Ter bestendiging van de continuïteit zet Opdrachtnemer zoveel mogelijk dezelfde personen in, waardoor de last voor Opdrachtgever tot een minimum wordt beperkt."</i> <i>Indien Opdrachtgever in redelijkheid van mening is dat een met de uitvoering van de diensten belast persoon, één of meerdere van in de offerteaanvraag genoemde kwalificaties mist, dan wel de werkzaamheden naar de mening van Opdrachtgever niet naar behoren uitvoert, treden partijen in overleg over vervanging van de betreffende persoon. Partijen zullen in alle redelijkheid trachten tot een oplossing te komen. Uitgangspunt is dat personen beschikbaar worden gesteld die een vergelijkbare deskundigheid, opleiding en ervaring hebben (conform het vereiste in de offerteaanvraag)."</i>	

Nr. 167	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 6.2
Antwoord	Niet akkoord. Artikel 6.1 ARVODI geeft aan dat Opdrachtgever zijn toestemming niet op onredelijke gronden weigert. Dit geeft voldoende ruimte om in redelijkheid tot een oplossing te komen. De tekst wordt daarom niet aangepast.	

Nr. 168	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 13
Vraag	Wij zijn jegens u verplicht tot geheimhouding van de door u aan ons verstrekte informatie. Ons inziens dient deze geheimhoudingsplicht andersom ook te gelden en daarmee wederkerig te worden gemaakt. Daarnaast zijn sommige werknemers gehouden aan de voor hen beroepsgroep geldende gedrags- en beroepsregels. Dit betekent dat een uitzondering op de geheimhoudingsplicht mogelijk moet zijn wanneer dit voor hen verplicht is op grond van deze gedrags- en beroepsregels. Wij stellen daarom voor artikel 13.1 als volgt aan te vullen (aanvulling onderstreept): “Partijen maken hetgeen hen bij de uitvoering van de Overeenkomst ter kennis komt en waarvan zij het vertrouwelijke karakter kennen of redelijkerwijs kunnen vermoeden op geen enkele wijze verder bekend, behalve voor zover enig wettelijk voorschrift, rechterlijke uitspraak of gedrags- en beroepsregels tot bekendmaking daarvan verplicht.” In aanvulling hierop stellen wij voor om artikel 13.3 als volgt aan te vullen (aanvulling onderstreept): “[...] uitdrukkelijk toestemming heeft verleend of Opdrachtnemer verplicht is de resultaten uit de verrichte Diensten zonder uitdrukkelijke toestemming van Opdrachtgever beschikbaar te stellen aan derden op grond van enig wettelijk voorschrift, rechterlijke uitspraak of de toepasselijke gedrags- en beroepsregels.” Gaat u hiermee akkoord?	
Antwoord	ICTU is niet akkoord met wederkerigheid van de geheimhoudingsplicht. ICTU houdt zich aan toepasselijke regelgeving. Tevens niet akkoord met de toevoeging gedrags- en beroepsregels, omdat deze regels voor elke branche weer anders zijn en in strijd kunnen zijn met de belangen van ICTU. Wel is het mogelijk om met ICTU in overleg te gaan en indien verzoeken niet in strijd zijn met enig wettelijk voorschrift of rechterlijke uitspraak zal ICTU het verzoek in redelijkheid overwegen.	

Nr. 169	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 13: geheimhouding
Vraag	Artikel 13 van de ARVODI-2018 regelt uitsluitend de geheimhoudingsplicht van opdrachtnemer. Het is redelijk dat ook op de opdrachtgever een geheimhoudingsplicht rust, uiteraard tenzij de wet (waaronder de Wet openbaarheid van bestuur) of een uitspraak van de rechter de opdrachtgever tot openbaarmaking verplicht. Kunt u met inachtneming van het voorgaande akkoord gaan met het opnemen van de volgende bepaling in de te sluiten overeenkomst? “In aanvulling op artikel 13 van de ARVODI geldt het volgende. Opdrachtgever heeft een geheimhoudingsplicht ten aanzien van de inhoud van rapporten, adviezen of andere al dan niet schriftelijke uitingen van opdrachtnemer, hetgeen onverlet laat dat opdrachtgever voornoemde stukken voor eigen intern gebruik mag vermenigvuldigen. Op de geheimhoudingsplicht van beide partijen wordt een uitzondering gemaakt in het geval enig wettelijk voorschrift (waaronder de Wet openbaarheid bestuur), beroepsregel of uitspraak van de rechter desbetreffende partij tot bekendmaking verplicht.”	
Antwoord	Niet akkoord. De op te leveren diensten zijn bedoeld voor intern en extern gebruik.	

Nr. 170	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 13.1 t/m 13.3
Vraag	Wij verzoeken u de bepalingen 13.1 tot en met 13.3 ARVODI wederkerig te maken. Ook Opdrachtnemer heeft belang bij geheimhouding van de verstrekte (vertrouwelijke) informatie. Kunt u de bepalingen in die lijn aanpassen? Uiteraard kunnen de resultaten van de Diensten gebruikt worden op de wijze zoals afgesproken is in de Overeenkomst zelf. Daarnaast voorziet het huidige artikel niet in alle voor Opdrachtnemer noodzakelijke en te doen gebruikelijke uitzonderingen op de geheimhoudingsplicht. Wij zouden graag zien dat het laatste deel van dit artikel als volgt wordt gewijzigd: <i>"(...), behalve voor zover een uitspraak van de rechter, toepassing van een wetsbepaling of andere (beroeps)regel Contractant tot openbaarmaking verplicht of openbaring noodzakelijk is voor Contractant voor de verdediging van zijn eigen belangen in of buiten rechte."</i> Kunt u daarmee instemmen?	
Antwoord	Niet akkoord. Wederkerigheid is niet van toepassing. (zie ook 168, 169). De op te leveren diensten zijn bedoeld voor intern en extern gebruik. Artikel 13.3 ARVODI 2018 bepaald dat Opdrachtgever uitdrukkelijk toestemming kan verlenen in situaties waar dat van toepassing is.	

Nr. 171	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 13: geheimhouding
Vraag	De ARVODI bevat een geheimhoudingsverplichting ten aanzien van informatie die wij ontvangen in het kader van de opdracht. Op grond van de op onze organisatie toepasselijke wet- en (beroeps)regelgeving hebben wij uw uitdrukkelijke toestemming nodig om de betreffende informatie te mogen delen met IT (cloud) dienstverleners. Voor (de uitvoering van) haar dienstverlening maakt opdrachtnemer gebruik van cloud-toepassingen, e-mailproviders en andere ondersteunende IT (cloud) dienstverleners, onder meer voor onze document managementsystemen, waarbij dossiers en (klant)informatie worden opgeslagen in de cloud. Voor de zeer beperkte gevallen dat deze IT (cloud) dienstverleners, in verband met noodzakelijke technische ondersteuning, beperkte inzage hebben in de vertrouwelijke (klant)informatie, gelden strikte geheimhoudingsafspraken. Voor de goede orde benadrukken wij dat de ondersteuning van onze interne bedrijfsprocessen door betreffende IT (cloud) dienstverleners noodzakelijk is voor de uitvoering van onze dienstverlening, waarbij wij verantwoordelijkheid aanvaarden voor de inzet van deze IT (cloud) dienstverleners en de (de handhaving van de) vertrouwelijkheid van de (klant)informatie. Op grond van het voorgaande verzoeken wij u onderstaand tekstvoorstel op te nemen in de te sluiten overeenkomst. Zonder uw uitdrukkelijke toestemming kunnen wij de werkzaamheden niet uitvoeren. Kunt u akkoord gaan met het opnemen van onderstaande bepaling in de overeenkomst? "Ten behoeve van (de uitvoering van) de overeenkomst kunnen opdrachtgever en opdrachtnemer door middel van elektronische middelen met elkaar communiceren en/of gebruik maken van elektronische opslag (waaronder cloud-toepassingen), waarbij het opdrachtnemer is toegestaan vertrouwelijke informatie te verstrekken aan IT (cloud) dienstverleners, op basis van vertrouwelijkheid en uitsluitend ter ondersteuning van de bedrijfsvoering van opdrachtnemer. Opdrachtnemer blijft jegens opdrachtgever verantwoordelijk voor de geheimhouding van de vertrouwelijke informatie door de betreffende IT (cloud) dienstverleners."	

Nr. 171	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 13: geheimhouding
Antwoord	Aanbestedende dienst neemt onderstaande bepaling op in de definitieve overeenkomst: "Ten behoeve van (de uitvoering van) de overeenkomst kunnen opdrachtgever en opdrachtnemer door middel van elektronische middelen met elkaar communiceren en/of gebruik maken van elektronische opslag (waaronder cloud-toepassingen), waarbij het opdrachtnemer is toegestaan vertrouwelijke informatie te verstrekken aan IT (cloud) dienstverleners, op basis van vertrouwelijkheid en uitsluitend ter ondersteuning van de uitvoering van de opdracht van opdrachtnemer. Opdrachtnemer blijft jegens opdrachtgever verantwoordelijk voor de geheimhouding van de vertrouwelijke informatie door de betreffende IT (cloud) dienstverleners."	

Nr. 172	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 14.1 tweede zin: verwerking persoonsgegevens
Vraag	De tweede zin van artikel 14.1 ARVODI bepaalt dat opdrachtnemer niet gerechtigd is om op enig moment de persoonsgegevens die hij ter beschikking krijgt op enigerlei wijze geheel of gedeeltelijk anders te (doen) gebruiken dan voor de uitvoering van de overeenkomst (behoudens afwijkende wettelijke bepalingen). Omdat wij ook accountantsdiensten verlenen, zijn wij voor wat betreft die dienstverlening onderworpen aan risk management en quality review vereisten, welke vereisten door middel van interne regelingen ook voor onze adviestak gelden. Kunt u akkoord gaan met het zodanig wijzigen van dit artikel dat opdrachtnemer in staat is persoonsgegevens te verwerken voor risk management en quality review vereisten, interne zakelijke doeleinden, het voldoen aan toepasselijke wet- en (beroeps) regelgeving en in verband met een tucht-, civiel-, bestuurs- en/of strafrechtelijke procedure (een juridische procedure) waar opdrachtnemer of personen verbonden aan of werkzaam bij opdrachtnemer betrokken zijn en waarbij deze informatie van belang kan zijn? Indien u hiermee niet akkoord kunt gaan, zou u dan kunnen toelichten waarom?	
Antwoord	Nee, hiermee gaan we niet akkoord. Aanbestedende dienst is van mening dat per opdracht/ Nadere overeenkomst moet worden afgestemd of een verwerkersovereenkomst noodzakelijk is. Gebruik van persoonsgegevens voor "interne zakelijke doeleinden" zal in de regel niet toegestaan worden.	

Nr. 173	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 14.2
Vraag	Voor welke type Diensten onder deze Overeenkomst wordt Opdrachtnemer aangemerkt als verwerker in de zin van de AVG? Een verwerkersovereenkomst was geen onderdeel van de aanbestedingsdocumentatie, zal opdrachtgever deze nog delen?	
Antwoord	Per opdracht/ Nadere overeenkomst moet worden afgestemd of een verwerkersovereenkomst noodzakelijk is. Dit is afhankelijk van de aard van desbetreffende opdracht/ Nadere overeenkomst.	

Nr. 174	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 15.2
Vraag	Omdat Opdrachtnemer mede afhankelijk is van een derde partij bij het aanvragen van een verklaring omtrent gedrag, kan Opdrachtnemer niet altijd binnen 3 werkdagen een dergelijke verklaring aanleveren. Bent u bereid artikel 15.2 als volgt aan te passen?: "Opdrachtgever kan van Opdrachtnemer vorderen dat van Personeel van Opdrachtnemer binnen een redelijke termijn voor aanvang van de werkzaamheden bij Opdrachtgever verklaringen omtrent het gedrag worden overgelegd."	

Antwoord	Eis 2 in het Programma van eisen is als volgt aangepast betreft Verklaring Omtrent Gedrag: Personeel dat de opdracht uitvoert voor ICTU dient te beschikken over een actuele Verklaring omtrent Gedrag (VOG) op basis van het van relevante screeningsprofiel voor de opdrachtcontext. ICTU stelt de VOG-vereisten op, het personeel van opdrachtnemer vraagt de VOG aan. De kosten van de VOG zijn voor opdrachtnemer. Opdrachtnemer stelt de VOG op verzoek beschikbaar aan ICTU.
----------	--

Nr. 175	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 18.5
Vraag	Het komt ons onredelijk voor dat de Opdrachtnemer gedwongen kan worden het werk te continueren, in het geval zij niet voor de werkzaamheden wordt betaald. Wij stellen voor deze bepaling buiten toepassing te verklaren, opdat Partijen terugvallen op hetgeen ten aanzien van opschorting en beëindiging wettelijk is geregeld. Kunt u daarmee instemmen?	
Antwoord	Niet akkoord. Dit artikel is van toepassing als Opdrachtnemer niet op juiste wijze of een onjuiste factuur indient. Het is daarom redelijk dat deze situatie eerst wordt uitgezocht en Opdrachtnemer niet gerechtigd is de werkzaamheden op te schorten dan wel te beëindigen.	

Nr. 176	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 19.1
Vraag	Wij kunnen niet instemmen met het overleggen van een bankgarantie, maar zijn op uw verzoek wel bereid een concernverklaring te overleggen. Ons inziens biedt een dergelijke verklaring voldoende zekerheid, omdat de moedermaatschappij u schadeloos stelt in geval het inschrijver onverhoopt niet lukt haar contractuele verplichtingen na te komen. Indien u voornemens bent om betalingen te verrichten voor diensten die nog niet geleverd zijn, verzoeken wij u artikel 19 buiten toepassing te verklaren. Gaat u hiermee akkoord?	
Antwoord	Maakt de Opdrachtnemer onderdeel uit van een concern, dan is in plaats van een kredietgarantie van artikel 19 ARVODI 2018 het ook mogelijk dat de moedermaatschappij een concernverklaring afgeeft. Er is sprake van een concern als bij de Kamer van Koophandel een ander bedrijf (bijvoorbeeld een holding) staat aangegeven als eigenaar.	

Nr. 177	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 21
Vraag	Wij gaan ervan uit dat onder "opdrachten" de nadere overeenkomsten worden verstaan. Kunt u dit bevestigen?	
Antwoord	Ja dit kunnen wij bevestigen.	

Nr. 178	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 21.3
Vraag		In de ARVODI is de aansprakelijkheid van partijen beperkt door middel van een staffel, waarbij de fee leidend is. De toepassing van deze staffel kan ertoe leiden dat wij bij deze opdracht een aansprakelijkheidsrisico dienen te accepteren dat hoger is dan driemaal de opdrachtwaarde. Dat is niet in lijn met de toelichting op de ARVODI, waaruit blijkt dat men met de staffel een aansprakelijkheidsbeperking heeft willen creëren van ruwweg driemaal de opdrachtwaarde. Ons inziens dient een redelijke verhouding te bestaan tussen het honorarium dat wij op basis van deze overeenkomst ontvangen en de risico's die wij daarvoor wensen te accepteren. Wij zijn van mening dat de door ons hierna voorgestelde aansprakelijkheidsbeperking een redelijke risicoverdeling bewerkstelligt. Bovendien sluit deze aansprakelijkheidsbeperking ook aan op de toelichting van de ARVODI. Gaat u akkoord met de volgende tekst ter vervanging van artikel 21.3: "21.3 Opdrachtnemer is uitsluitend aansprakelijk voor schade van Opdrachtgever, welke het rechtstreekse gevolg is van een aan Opdrachtnemer toerekenbare tekortkoming in de uitvoering van de Overeenkomst, dan wel onrechtmatige daad of anderszins op grond van de wet. De voornoemde aansprakelijkheid van Opdrachtnemer is beperkt tot een maximum van drie (3) maal het bedrag van het honorarium, dat door Opdrachtnemer aan Opdrachtgever in rekening is gebracht voor het verrichten van de Werkzaamheden waarin de oorzaak van de schade is gelegen, waarbij alleen het honorarium in aanmerking wordt genomen dat betrekking heeft op de laatste twaalf (12) maanden waarin die Werkzaamheden zijn verricht."
Antwoord		Aanbestedende dienst neemt in de Raamovereenkomst een wijziging op van beperking van aansprakelijkheid van artikel 21.3 ARVODI 2018: 'De Partij die toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van haar verplichtingen is tegenover de andere Partij aansprakelijk voor de door de andere Partij geleden dan wel te lijden schade, met dien verstande dat de aansprakelijkheid als volgt beperkt is: tot een maximum van drie (3) maal het bedrag van de Nadere overeenkomst die van toepassing is per contractjaar of gedeelte van een jaar dat de Nadere overeenkomst van kracht is. Artikel 21.3 ARVODI 2018 is voor het overige ongewijzigd van toepassing.'

Nr. 179	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 21.3: Aansprakelijkheid
Vraag		Ten aanzien van de aansprakelijkheid als opgenomen in artikel 21.3 van de ARVODI-2018 voorwaarden merken wij op dat het in onze beroepsgroep gebruikelijk is om de aansprakelijkheid te beperken, waarbij de maximum aansprakelijkheid in redelijke verhouding staat tot het met de opdracht gemoeide honorarium. De beperking van de aansprakelijkheid als thans opgenomen in artikel 21.3 van de ARVODI-2018 sluit hier niet volledig bij aan, althans in zoverre dat sprake is van een beperking van de aansprakelijkheid op basis van een op voorhand vastgestelde staffel, als gevolg waarvan de maximale aansprakelijkheid afhankelijk van de opdrachtwaarde, kan uitkomen boven een bedrag dat gelijk is aan driemaal de fee (de cap die binnen onze branche gebruikelijk is). Bent u gelet op het voorgaande bereid in de te sluiten overeenkomst op te nemen dat in afwijking van het bepaalde in artikel 21.3 de totale aansprakelijkheid van opdrachtnemer zal worden beperkt tot maximaal driemaal de opdrachtwaarde, als volgt: "Artikel 21.3 ARVODI wordt vervangen door de volgende bepaling. Opdrachtnemer zal zijn werkzaamheden naar beste kunnen verrichten en daarbij de zorgvuldigheid in acht nemen die van hem mag worden verwacht. Indien een fout wordt gemaakt doordat opdrachtgever aan opdrachtnemer onjuiste of onvolledige informatie heeft verstrekt, is opdrachtnemer voor de daardoor ontstane schade niet aansprakelijk. De totale aansprakelijkheid van opdrachtnemer jegens opdrachtgever voor eventuele fouten die bij zorgvuldig handelen door opdrachtnemer zouden zijn vermeden, is beperkt tot maximaal driemaal het bedrag van het honorarium dat opdrachtgever heeft betaald en/of nog verschuldigd is voor de onder de opdracht verrichte specifieke werkzaamheden waaruit de fouten voortvloeien. Indien de opdracht een langere doorlooptijd heeft dan twaalf maanden, dan is de totale aansprakelijkheid in het kader van de opdracht beperkt tot maximaal driemaal het bedrag van het honorarium dat opdrachtgever aan opdrachtnemer heeft betaald en/of nog verschuldigd is over de laatste twaalf maanden voor de onder de opdracht verrichte specifieke werkzaamheden waaruit de fouten voortvloeien. Samenhangende fouten worden daarbij aangemerkt als één fout. De beperking van aansprakelijkheid geldt niet indien er sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid aan de zijde van opdrachtnemer en/of indien dwingende (inter)nationale wet- of (beroeps) regelgeving een dergelijke beperking niet toestaat. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor gevolg-, indirecte, bedrijfs- of strafschade en/of winstderving".
Antwoord		Aanbestedende dienst neemt in de Raamovereenkomst een wijziging op van beperking van aansprakelijkheid van artikel 21.3 ARVODI 2018: 'De Partij die toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van haar verplichtingen is tegenover de andere Partij aansprakelijk voor de door de andere Partij geleden dan wel te lijden schade, met dien verstande dat de aansprakelijkheid als volgt beperkt is: tot een maximum van drie (3) maal het bedrag van de Nadere overeenkomst die van toepassing is per contractjaar of gedeelte van een jaar dat de Nadere overeenkomst van kracht is. Artikel 21.3 ARVODI 2018 is voor het overige ongewijzigd van toepassing.' Zie het antwoord op vraag 181 met betrekking tot verstrekken van informatie door opdrachtgever.

Nr. 180	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 21.3
Vraag		Artikel 21.3 roept verschillende vragen op. Zo is een staffel opgenomen waarmee de aansprakelijkheid wordt beperkt. Pas nadat de hoogte van de "waarde van de opdracht" is vast komen te staan, kan worden beoordeeld of deze bepaling acceptabel is of niet, omdat de bedragen sterk uiteenlopen. Bovendien is niet duidelijk hoe de waarde van de Overeenkomst/opdracht wordt vastgesteld: Is dit per jaar gerekend, of over de gehele duur van de Overeenkomst? In paragraaf 3.9.1.1. van de Gids Proportionaliteit januari 2020 is voorgeschreven dat bij de beoordeling welke limitering van de aansprakelijkheid proportioneel is, in ieder geval acht dient te worden geslagen op de gebruikelijke aansprakelijkheidseis in de betreffende branche of voor de betreffende opdracht naar aard en omvang. Daarnaast blijkt uit paragraaf 3.9.1.1. dat ten aanzien van de duur als algemeen uitgangspunt geldt dat de aansprakelijkheid gekoppeld dient te worden aan een percentage van de opdrachtwaarde van een jaar. Ten einde de bepaling te verduidelijken, de aansprakelijkheid in overeenstemming te brengen met onze rol en verantwoordelijkheden in het kader van deze opdracht en daarbij aan te sluiten bij hetgeen gebruikelijk is in onze branche/voor deze opdracht, stellen wij met betrekking tot de resultaatgerichte diensten een nieuwe bepaling voor in plaats van het huidige artikel 21.3: <i>"Opdrachtnemer is jegens Opdrachtgever slechts aansprakelijk tot een bedrag van maximaal drie (3) keer het bedrag aan vergoeding(en) die Opdrachtgever aan Opdrachtnemer uit hoofde van deze Overeenkomst in betreffende kalenderjaar heeft betaald. Opdrachtnemer is nimmer aansprakelijk voor beperkingen in het gebruik en verlies van gegevens, commerciële overeenkomsten, goodwill, omzet of winst (ongeacht of zulks als directe of indirecte schade dan wel gevolgschade moet worden aangemerkt) en evenmin voor andere indirecte of gevolgschade in verband met de Overeenkomst. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade die het gevolg is van valse, misleidende of onvolledige informatie afkomstig van de Opdrachtgever of derden. Opdrachtgever vrijwaart Opdrachtnemer voor alle aanspraken van derden wegens schade die veroorzaakt is doordat Opdrachtgever onjuiste of onvolledig informatie heeft verstrekt, tenzij Opdrachtgever aantoont dat de aanspraken geen verband houden met verwijtbaar handelen of nalaten van Opdrachtgever dan wel veroorzaakt zijn door opzet of bewuste roekeloosheid van Opdrachtnemer."</i>
Antwoord		Aanbestedende dienst neemt in de Raamovereenkomst een wijziging op van beperking van aansprakelijkheid van artikel 21.3 ARVODI 2018: 'De Partij die toerekenbaar tekortschiet in de nakoming van haar verplichtingen is tegenover de andere Partij aansprakelijk voor de door de andere Partij geleden dan wel te lijden schade, met dien verstande dat de aansprakelijkheid als volgt beperkt is: tot een maximum van drie (3) maal het bedrag van de Nadere overeenkomst die van toepassing is per contractjaar of gedeelte van een jaar dat de Nadere overeenkomst van kracht is. Artikel 21.3 ARVODI 2018 is voor het overige ongewijzigd van toepassing.' Zie het antwoord op vraag 181 met betrekking tot verstrekken van informatie door opdrachtgever.

Nr. 181	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 22.3
Vraag		Graag zouden wij dit artikel willen aanvullen met: "Bij de uitvoering van de werkzaamheden is Opdrachtnemer afhankelijk van de tijdige aanlevering van de - juiste - benodigde gegevens en bescheiden. Indien Opdrachtgever dat achterwege laat, kan dat Opdrachtnemer niet worden aangerekend." Kunt u hiermee instemmen?
Antwoord		Aanbestedende dienst is niet bereid om deze bepaling toe te voegen. ICTU zorgt ervoor dat de volledige informatie wordt aangeleverd bij de opdrachtnemer. Als

	sprake is van onjuiste informatie dan is op basis van de toerekenbare tekortkoming de betreffende partij daarop aan te spreken.
--	---

Nr. 182	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 22.6
Vraag	Er is geen (tussentijdse) opzeggingsmogelijkheid opgenomen in de ARVODI voor opdrachtnemer. Er zijn echter omstandigheden denkbaar waaronder van geen der partijen kan worden gevergd dat de overeenkomst nog langer wordt voortgezet. Indien zich een dergelijke situatie voordoet dienen beide partijen de bevoegdheid te hebben de overeenkomst op te zeggen. Bent u daarom bereid om artikel 22.6 wederkerig te maken?	
Antwoord	Opdrachtgever moet kunnen rekenen op de Opdrachtnemer, daarom is wederkerigheid van artikel 22.6 ARVODI 2018 niet akkoord. De artikelen 22.1 en 22.2 geven voldoende ruimte om een overeenkomst te ontbinden bij toerekenbare tekortkoming of overmacht.	

Nr. 183	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 24
Vraag		Op grond van dit artikel berusten alle intellectuele eigendomsrechten (hierna: IE-rechten) met betrekking tot de resultaten die voortvloeien uit deze overeenkomst bij u. De resultaten uit onze dienstverlening komen tot stand met gebruikmaking van door ons ontwikkelde methodes en tools (hierna: Methodes). Daarnaast worden de resultaten op een bepaalde manier weergegeven. Denk hierbij aan lay outs, logo's, tekstblokken, woordkeuzes, opbouw etc. (hierna: Opmaak). Deze Methodes en Opmaak gebruiken wij vaak ook bij andere klanten voor het uitvoeren van soortgelijke opdrachten en zorgt ervoor dat wij onze dienstverlening qua kosten zo efficiënt mogelijk aan klanten kunnen aanbieden. Indien wij de IE-rechten op de resultaten van onze dienstverlening overdragen, dan mogen wij die resultaten niet meer gebruiken bij het uitvoeren van soortgelijke opdrachten bij andere klanten. Dat raakt rechtstreeks ons verdienmodel. Wij hebben er dus groot belang bij dat alle IE-rechten die ontstaan tijdens of voortvloeien uit de uitvoering van de werkzaamheden aan ons toebehoren. Met een overdracht van IE-rechten kunnen wij daarom niet instemmen. Een overdracht van IE-rechten op de resultaten uit onze dienstverlening is daarnaast niet nodig om de resultaten te gebruiken. Een gebruiksrecht volstaat daarvoor. Het gebruiksrecht in het door ons hierna gedane voorstel omvat al het gebruik van de resultaten van de dienstverlening binnen het doel waarvoor en de personen voor wie deze resultaten bestemd zijn. Indien de resultaten gebruikt worden binnen dat doel, is geen toestemming van ons vereist. Verder zijn wij van mening dat alleen sprake kan zijn van een vrijwaring, indien wij enige invloed kunnen uitoefenen op de manier waarop u de resultaten uit onze dienstverlening gebruikt. Het door ons hierna voorgestelde gebruiksrecht houdt ook daar rekening mee. Gaat u op basis van het voorgaande akkoord met het vervangen van artikel 24 door het volgende: "24.1 Het uitvoeren van de opdracht door Opdrachtnemer houdt niet tevens in de overdracht van intellectuele eigendomsrechten die bij Opdrachtnemer rusten. Alle intellectuele eigendomsrechten die ontstaan tijdens, of voortvloeien uit, de uitvoering van de opdracht behoren toe aan Opdrachtnemer, voor zover die rechten niet (tevens) aan derden toekomen. Alle intellectuele eigendomsrechten die reeds voor de opdracht aan Opdrachtgever toebehoorden, blijven toebehoren aan Opdrachtgever. 24.2 Opdrachtnemer verleent, met het oog op de auteursrechten, databankrechten en/of andere intellectuele eigendomsrechten die kunnen worden uitgeoefend – waar en wanneer dan ook – ten aanzien van de resultaten van de verrichte werkzaamheden, aan Opdrachtgever een gebruiksrecht. Dit gebruiksrecht omvat al het gebruik van de resultaten van de dienstverlening binnen het doel waarvoor en de personen voor wie deze resultaten zijn opgesteld. Gebruik van de resultaten buiten het doel van de overeenkomst en het verstrekken aan andere personen voor wie deze resultaten volgens de overeenkomst zijn opgesteld, kan alleen plaatsvinden na schriftelijke toestemming van Opdrachtnemer. Het gebruiksrecht wordt op grond van de overeenkomst door Opdrachtnemer op het moment van het ontstaan daarvan aan Opdrachtgever om niet verleend, welke verlening door Opdrachtnemer reeds nu voor alsdan wordt aanvaard. 24.3 In geval van aanspraken van derden ter zake van een (gestelde) inbreuk op intellectuele eigendomsrechten van die derde, waarvoor Opdrachtnemer aansprakelijk is op grond van het bepaalde in de overeenkomst of algemene voorwaarden, neemt de Opdrachtnemer de behandeling van deze aanspraak op eerste verzoek van de Opdrachtgever voor eigen rekening en risico over. De tussen partijen overeengekomen aansprakelijkheidsbeperking is van overeenkomstige toepassing op voorgenoemde vrijwaring."

Nr. 183	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 24
Antwoord	De volgende tekst wordt toegevoegd: "Alle intellectuele eigendomsrechten die ten aanzien van de opdracht worden uitgeoefend, berusten bij: a. Opdrachtgever voor zover het betreft een (Nadere) overeenkomst waarbij specifiek voor Opdrachtgever is of wordt vervaardigd. Voor zover nodig worden deze rechten op grond van de (Nadere) overeenkomst door Opdrachtnemer aan Opdrachtgever overgedragen welke overdracht reeds nu voor alsdan door Opdrachtgever wordt aanvaard; b. Opdrachtnemer of een derde in alle overige gevallen. Opdrachtnemer verleent in dat geval aan Opdrachtgever een niet exclusief recht tot gebruik dat in ieder geval toereikend is voor nakoming van het in de (Nadere) overeenkomst bepaalde. Uitgangspunt van de intellectuele eigendomsrechten is dat de resultaten van de Diensten gebruikt kunnen worden voor het doel waarvoor het is bedoeld."	

Nr. 184	Betreft	Bijlage 4, ARVODI, Artikel 24: IE Rechten
Vraag	Als gevolg van de volledige overdracht van de intellectuele eigendomsrechten als rustend op de resultaten van de opdracht zoals deze volgt uit artikel 24 van de ARVODI-2018 voorwaarden, verliezen wij als opdrachtnemer en opsteller van de resultaten, de grip op zowel de inhoud als de verspreidingskring van de door ons aan u op te leveren resultaten. Dit is voor ons in het bijzonder bezwaarlijk, indien u van ons verwacht dat wij een rapport opleveren voorzien van onze bedrijfsnaam en/of ons bedrijfslogo. Om die reden willen wij voorstellen om gevolg te geven aan de mogelijkheid tot afwijken van artikel 24 ARVODI-2018 op te nemen dat het u zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van opdrachtnemer niet is toegestaan om de inhoud van rapporten, adviezen of andere al dan niet schriftelijke uitingen van opdrachtnemer, te wijzigen, dan wel aan derden buiten de eigen organisatie te verstekken, tenzij (i) u deze uitingen heeft aangenomen als zijnde uw eigen, derhalve onder eigen naam en logo en (ii) deze uiting niet de naam van opdrachtnemer bevat dan wel andere informatie die opdrachtnemer zou kunnen identificeren als de bron. Kunt u hiermee instemmen?	
Antwoord	Dit is niet akkoord. Opgeleverde resultaten of rapporten worden geacht inhoudelijk juist te zijn, opdrachtnemer daarvoor instaat en de verantwoordelijkheid draagt. Oplevering van definitief rapport is bij voorkeur in pdf, zodat het niet gewijzigd kan worden. Opgeleverde resultaten vallen onder de Wet open overheid (Woo) of worden actief openbaar gemaakt, ICTU kan geen verantwoordelijkheid dragen voor verspreiding van opgeleverde resultaten.	

Nr. 185	Betreft	Ontbrekende bepaling
Vraag	Er ontbreekt een bepaling over de juistheid van informatie die u aan ons verstrekt in het kader van de uitoefening van deze opdracht. Om onze werkzaamheden correct uit te voeren, is het van belang dat de juiste, volledige en betrouwbare informatie wordt aangeleverd en dat wij daarvan mogen uitgaan. De informatie die u aan ons verstrekt is immers het uitgangspunt van onze werkzaamheden. Bent u bereid de volgende bepaling aan de ARVODI toe te voegen: "X.X Opdrachtnemer mag uitgaan van de juistheid, volledigheid en betrouwbaarheid van de aan Opdrachtnemer verstrekte informatie, ook indien deze van derden afkomstig is."	
Antwoord	Aanbestedende dienst is niet bereid om deze bepaling toe te voegen. ICTU zorgt ervoor dat de volledige informatie wordt aangeleverd bij de opdrachtnemer. Als sprake is van onjuiste informatie dan is op basis van de toerekenbare tekortkoming de betreffende partij daarop aan te spreken.	

Nr. 186	Betreft	Ontbrekende bepaling
Vraag	De opdracht dient in voorkomend geval door de betrokken beroepsbeoefenaren te worden uitgevoerd met inachtneming van de voor hen geldende gedrags- en beroepsregels. Hiermee wordt in de voorwaarden en/of (concept) overeenkomst geen rekening gehouden. Ter bevestiging dat voornoemde regels gerespecteerd worden, stellen wij voor onderstaande bepaling op te nemen. Kunt u daarmee instemmen?	
Antwoord	Het volgende wordt toegevoegd: "De opdracht wordt uitgevoerd binnen de wet- en/of regelgeving en/of de op Opdrachtnemer toepasselijke en algemeen aanvaarde beroepsregels. Indien de opdracht hiermee wringt dan neemt Opdrachtnemer direct contact op met Opdrachtgever om dit toe te lichten."	

Nr. 187	Betreft	Ontbrekende bepalingen
Vraag	Kunt u akkoord gaan met het aanvullend opnemen van de volgende bepaling in de te sluiten overeenkomst? Deze bepalingen zijn gebruikelijk in onze branche. Het is van belang dat deze bepalingen overeengekomen worden, omdat het de opdrachtnemer in staat stelt het werk tijdig en naar behoren uit te voeren, waarbij de gedrags- en beroepsregels worden gerespecteerd.	
	Vrijwaring Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer te allen tijde tegen alle vorderingen van derden die voortvloeien uit of samenhangen met door ons verrichte werkzaamheden in relatie met de overeenkomst en/of de prestatie, behoudens indien en voor zover sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid van opdrachtnemer.	
Antwoord	Niet akkoord. Opdrachtnemer wordt geacht verantwoordelijkheid te nemen voor de eigen werkzaamheden en niet alleen bij opzet of bewuste roekeloosheid.	

Nr. 188	Betreft	Ontbrekende bepalingen
Vraag	Kunt u akkoord gaan met het aanvullend opnemen van de volgende bepaling in de te sluiten overeenkomst? Deze bepalingen zijn gebruikelijk in onze branche. Het is van belang dat deze bepalingen overeengekomen worden, omdat het de opdrachtnemer in staat stelt het werk tijdig en naar behoren uit te voeren, waarbij de gedrags- en beroepsregels worden gerespecteerd.	
	Verzameling van elektronische data 1. Opdrachtgever geeft opdrachtnemer toestemming om, in het kader van de overeenkomst en/of de prestatie, alle op de door opdrachtgever ter beschikking te stellen elektronische media aanwezige data te benaderen en te verwerken. Opdrachtgever geeft opdrachtnemer daarnaast toestemming kopieën te maken van de data voor zover nodig in het kader van het door opdrachtnemer uit te voeren onderzoek. Opdrachtgever garandeert dat opdrachtnemer door het uitvoeren van de overeenkomst / de prestatie niet in strijd handelt met de Algemene Verordening Gegevensbescherming, of enige andere soortgelijke wetgeving in een andere jurisdictie. 2. Tenzij anders overeengekomen gedurende de uitvoering van de opdracht zal opdrachtnemer door haar verzamelde data na zeven jaren vernietigen. 3. Partijen komen uitdrukkelijk overeen dat opdrachtnemer opdrachtgever direct zal informeren indien het voor de uitvoering van de overeenkomst en/of de prestatie noodzakelijk blijkt een derde partij in te schakelen om opdrachtnemer te assisteren bij het verzamelen van elektronische data. Opdrachtnemer zal alsdan met opdrachtgever in overleg treden over vertrouwelijkheidsaspecten; Opdrachtnemer zal opdrachtgever verzoeken vooraf schriftelijk in te stemmen met de door opdrachtnemer gekozen werkwijze.	

Nr. 188	Betreft	Ontbrekende bepalingen
Antwoord	Niet akkoord.	

Nr. 189	Betreft	Ontbrekende bepalingen
Vraag	Kunt u akkoord gaan met het aanvullend opnemen van de volgende bepaling in de te sluiten overeenkomst? Deze bepalingen zijn gebruikelijk in onze branche. Het is van belang dat deze bepalingen overeengekomen worden, omdat het de opdrachtnemer in staat stelt het werk tijdig en naar behoren uit te voeren, waarbij de gedrags- en beroepsregels worden gerespecteerd. Ter beschikking gestelde gegevens en bescheiden Opdrachtgever zal alle gegevens en bescheiden, die opdrachtnemer nodig heeft voor het correct en tijdig uitvoeren van de verleende opdracht, tijdig en in de door opdrachtnemer gewenste vorm en wijze aan opdrachtnemer ter beschikking te stellen. Opdrachtgever staat in voor de juistheid, volledigheid en betrouwbaarheid van de aan opdrachtnemer ter beschikking gestelde gegevens en bescheiden, ook indien deze via of van derden afkomstig zijn.	
Antwoord	Aanbestedende dienst is niet bereid om deze bepaling toe te voegen. ICTU zorgt ervoor dat de volledige informatie wordt aangeleverd bij de opdrachtnemer. Als sprake is van onjuiste informatie dan is op basis van de toerekenbare tekortkoming de betreffende partij daarop aan te spreken.	

Nr. 190	Betreft	Ontbrekende bepalingen
Vraag	Kunt u akkoord gaan met het aanvullend opnemen van de volgende bepaling in de te sluiten overeenkomst? Deze bepalingen zijn gebruikelijk in onze branche. Het is van belang dat deze bepalingen overeengekomen worden, omdat het de opdrachtnemer in staat stelt het werk tijdig en naar behoren uit te voeren, waarbij de gedrags- en beroepsregels worden gerespecteerd. Beroepsregels De opdracht wordt door opdrachtnemer uitgevoerd met inachtneming van geldende wet- en regelgeving, de van toepassing zijnde beroepsregels daaronder begrepen. Opdrachtnemer is nimmer gehouden tot enig handelen of nalaten dat met de hiervoor bedoelde wet- en regelgeving strijdig of onverenigbaar is.	
Antwoord	Het volgende wordt toegevoegd: "De opdracht wordt uitgevoerd binnen de wet- en/of regelgeving en/of de op Opdrachtnemer toepasselijke en algemeen aanvaarde beroepsregels. Indien de opdracht hiermee wringt dan neemt Opdrachtnemer direct contact op met Opdrachtgever om dit toe te lichten."	

Nr. 191	Betreft	Extra artikel
Vraag		Omdat Opdrachtnemer deel uitmaakt van een organisatie die is onderworpen aan verschillende vormen van toezicht, gelden voor haar specifieke regelingen met betrekking tot onafhankelijkheid. In dat kader moet een aanvullend artikel worden overeengekomen ten aanzien van beëindiging van de Overeenkomst. Bent u bereid het volgende in de Overeenkomst op te nemen? “Opdrachtnemer is gerechtigd de Overeenkomst onmiddellijk te beëindigen door middel van een schriftelijke kennisgeving aan Opdrachtgever, indien Opdrachtnemer constateert dat (a) de overheid, een toezichthoudende instantie, een beroepsorganisatie of een bestuursorgaan nieuwe wet- of regelgeving, besluiten, beleid of aanwijzingen heeft ingevoerd of bestaande wet- of regelgeving, besluiten, beleid of aanwijzingen heeft gewijzigd als gevolg waarvan de uitvoering van de Overeenkomst geheel of gedeeltelijk onwettig of anderszins onrechtmatig zou zijn dan wel in strijd zou komen met de onafhankelijkheids- of beroepsregels, dan wel indien (b) omstandigheden zodanig zijn gewijzigd dat de uitvoering van de Overeenkomst door Opdrachtnemer geheel of gedeeltelijk in strijd met de wet of anderszins onrechtmatig zou zijn of in strijd zou komen met de onafhankelijkheids- of beroepsregels.”
Antwoord		Niet akkoord. Wel wordt de volgende tekst toegevoegd: "De opdracht wordt uitgevoerd binnen de wet- en/of regelgeving en/of de op Opdrachtnemer toepasselijke en algemeen aanvaarde beroepsregels. Indien de opdracht hiermee wrijft dan neemt Opdrachtnemer direct contact op met Opdrachtgever om dit toe te lichten."

Nr. 192	Betreft	Extra artikel
Vraag	De aard van de te verrichten werkzaamheden en daaruit voortvloeiende werkproducten staat eraan in de weg dat alle intellectuele (eigendoms)rechten daarop aan Opdrachtgever worden overgedragen. Opdrachtnemer draagt de professionele en vaktechnische verantwoordelijkheid voor de inhoud van opgestelde rapportages, werkproducten en dergelijke. Opdrachtnemer kan, als professioneel dienstverlener, die verantwoordelijkheid niet (blijven) dragen als de rechten op rapportages en werkproducten moeten worden overgedragen. Opdrachtnemer moet immers de controle kunnen blijven behouden over de inhoud en verspreiding van hun werkproducten. Bovendien is in artikel 3.9.1.2. van de Gids Proportionaliteit januari 2020 bepaald dat men kan volstaan met een uitgebreid gebruiksrecht in plaats van de overdracht van het intellectuele eigendom. Anderzijds begrijpen wij dat Opdrachtgever niet afhankelijk wil zijn van Opdrachtnemer ten aanzien van de voor hem gemaakte werkproducten. Teneinde recht te doen aan de positie van zowel Opdrachtgever als Opdrachtnemer, stellen wij een afwijkende bepaling voor de hiernaast genoemde artikelen voor die tevens strookt met paragraaf 3.9.1.2. van de Gids Proportionaliteit: "Intellectuele eigendomsrechten die reeds bestonden voor uitvoering van de werkzaamheden en voor zover ingebracht en gebruikt door Opdrachtnemer voor het uitvoeren van de Diensten en voor zover inbegrepen in de resultaten van de Diensten, evenals intellectuele eigendomsrechten op door Opdrachtnemer af te geven rapportages en werkproducten blijven eigendom van Opdrachtnemer ("Onderliggend Intellectueel Eigendom Opdrachtnemer"). Opdrachtnemer verstrekt aan Opdrachtgever een niet exclusief, onvoorwaardelijk, onherroepelijk, vrij van royalty, eeuwigdurend, wereldwijd gebruiks- en vermenigvuldigingsrecht ten aanzien van het Onderliggend Intellectueel Eigendom Opdrachtnemer voor zover verwerkt in de resultaten van de Diensten, zodat deze resultaten gebruikt kunnen worden zoals beoogd met het aangaan van de Overeenkomst. Uitgangspunt daarbij is dat de resultaten van de Diensten gebruikt kunnen worden voor het doel waarvoor de resultaten van de Diensten zijn verstrekt. Bewerking van de resultaten van de Diensten en/of extern gebruik door Opdrachtgever is slechts na verkregen schriftelijke toestemming van Opdrachtnemer toegestaan."	
Antwoord	De volgende tekst wordt toegevoegd: "Alle intellectuele eigendomsrechten die ten aanzien van de opdracht waar en wanneer ook kunnen of zullen kunnen worden uitgeoefend, berusten bij: a. Opdrachtgever voor zover het betreft een (Nadere) overeenkomst waarbij specifiek voor Opdrachtgever is of wordt vervaardigd. Voor zover nodig worden deze rechten op grond van de (Nadere) overeenkomst door Opdrachtnemer aan Opdrachtgever overgedragen welke overdracht reeds nu voor alsdan door Opdrachtgever wordt aanvaard; b. Opdrachtnemer of een derde in alle overige gevallen. Opdrachtnemer verleent in dat geval aan Opdrachtgever een niet exclusief recht tot gebruik dat in ieder geval toereikend is voor nakoming van het in de (Nadere) overeenkomst bepaalde. Uitgangspunt van de intellectuele eigendomsrechten is dat de resultaten van de Diensten gebruikt kunnen worden voor het doel waarvoor het is bedoeld."	

Nr. 193	Betreft	Bijlage C - Template Referentie
Vraag	In het template voor referenties spreekt u over 'omvang regels broncode'. U geeft in het BD aan dat broncode onderzoeken niet in de scope van de aanbesteding vallen. Kunt u dit veld toelichten?	
Antwoord	In bijlage C, de template voor het indienen van referenties stond informatie vermeld, welke niet van toepassing is. Op 15 augustus jl. is middels een rectificatie een aangepaste bijlage C toegevoegd o.v.v. naam: "230815_Bijlage C_Template Referentie". Deze versie, d.d. 15-08-2023 is de juiste van Bijlage C en dient te worden gebruikt bij inschrijving.	

Nr. 194	Betreft	Bijlage C - Template Referentie
Vraag	In het template voor referenties lijkt gemaakt voor perceel 4, u spreekt over toetsingskader, expertoordeel. Voor de percelen 1, 2 en 3 lijkt dit minder te passen. Kunt u aangeven hoe wij hier mee om moeten gaan voor referenties van perceel 1, 2 en 3?	
Antwoord	In bijlage C, de template voor het indienen van referenties stond informatie vermeld, welke niet van toepassing is. Op 15 augustus jl. is middels een rectificatie een aangepaste bijlage C toegevoegd o.v.v. naam: "230815_Bijlage C_Template Referentie". Deze versie, d.d. 15-08-2023 is de juiste van Bijlage C en dient te worden gebruikt bij inschrijving.	

Nr. 195	Betreft	Bijlage C - Template Referentie
Vraag	In verband met vakanties en/of andere omstandigheden is het wellicht niet mogelijk om – voordat de referenties dienen te worden aangeleverd – met de contactpersoon van de opdrachtgevende instantie af te stemmen dat diens contactgegevens zullen worden gedeeld. Bent u ermee akkoord dat de contactgegevens worden gedeeld na contact te hebben gehad met de contactpersoon?	
Antwoord	Ja hiermee gaat Aanbestedende dienst akkoord.	

Einde totaal 195 vragen en antwoorden.